

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Κοινός πρακτικός οδηγός

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
του Συμβουλίου και της Επιτροπής
για τα πρόσωπα που συμβάλλουν
στη σύνταξη των
νομοθετικών κειμένων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL

**Κοινός πρακτικός οδηγός
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
του Συμβουλίου και της Επιτροπής
για τα πρόσωπα που συμβάλλουν
στη σύνταξη των νομοθετικών κειμένων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015

Print	ISBN 978-92-79-49116-0	doi:10.2880/335389	KB-02-13-228-EL-C
PDF	ISBN 978-92-79-49122-1	doi:10.2880/676138	KB-02-13-228-EL-N

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2015

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 5** Πρόλογοι
- 9** **Γενικές αρχές**
Κατευθυντήριες γραμμές 1 έως 6
- 23** **Διάρθρωση της πράξης**
Κατευθυντήριες γραμμές 7 έως 15
- 47** **Εσωτερικές και εξωτερικές παραπομπές**
Κατευθυντήριες γραμμές 16 και 17
- 57** **Τροποποιητικές πράξεις**
Κατευθυντήριες γραμμές 18 και 19
- 67** **Τελικές διατάξεις, καταργητικές ρήτρες και παραρτήματα**
Κατευθυντήριες γραμμές 20, 21 και 22

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

Κατά τα δέκα και πλέον έτη της ύπαρξής του, ο «Κοινός πρακτικός οδηγός» απεδείχθη ένα πολύ χρήσιμο βοήθημα για τη σαφή και ακριβή σύνταξη των νομικών πράξεων οι οποίες καταρτίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Οι αρχές που διατυπώνονται σε αυτόν συναποτελούν το πλαίσιο αναφοράς σε θέματα νομοθετικής τεχνικής για τα τρία θεσμικά όργανα.

Εντούτοις, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την πρώτη έκδοση του οδηγού, το 2000, το σύνολο κανόνων που αποτελεί σήμερα το δίκαιο της Ένωσης υπέστη πολλές αλλαγές. Ως εκ τούτου, ήταν απαραίτητο να συγκεντρωθούν σε νέα έκδοση τόσο οι μερικές επικαιροποιήσεις οι οποίες ήταν ήδη διαθέσιμες επιγραμματικά όσο και οι επιβεβλημένες προσαρμογές στα νέα στοιχεία που καθιερώθηκαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας ⁽¹⁾.

Η παρούσα έκδοση περιλαμβάνει, εξάλλου, κάποιες απλουστεύσεις και λαμβάνει υπόψη ορισμένες πιο πρόσφατες μεταβολές. Μερικές επιπλέον εξελίξεις διαφαίνονται στον ορίζοντα, και θα πρέπει και αυτές, εν ευθέτω χρόνω, να ενσωματωθούν στο κείμενο του οδηγού από την «Ομάδα προβληματισμού για τα νομοτεχνικά θέματα» ⁽²⁾, η οποία θα είναι στο εξής υπεύθυνη για τη διαρκή επικαιροποίησή του.

Ο κοινός πρακτικός οδηγός συνιστά έναν κεντρικό κορμό γενικών αρχών σύνταξης. Έκαστο θεσμικό όργανο τον χρησιμοποιεί σε συνδυασμό με ένα πλέγμα άλλων μέσων, που συμπεριλαμβάνουν τις ειδικές τυποποιημένες διατυπώσεις, καθώς και πιο λεπτομερειακούς κανόνες εφαρμογής.

Είθε ο παρών οδηγός, χάρη στην προσαρμογή και επικαιροποίησή του, να εξακολουθήσει στο διηνεκές να συμβάλλει στην υψηλή ποιοτική στάθμη των νομικών πράξεων της Ένωσης.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2013

*Για τη Νομική Υπηρεσία
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*

Christian PENNERA
Νομικός σύμβουλος

*Για τη Νομική Υπηρεσία
του Συμβουλίου*

Hubert LEGAL
Νομικός σύμβουλος

*Για τη Νομική Υπηρεσία
της Επιτροπής*

Luis ROMERO REQUENA
Γενικός διευθυντής

⁽¹⁾ Για τις ανάγκες της παρούσας έκδοσης, η διατύπωση των κοινών κατευθυντήριων γραμμών που θεσπίστηκαν με τη διοργανική συμφωνία του 1998 (βλ. πρόλογο της πρώτης έκδοσης) και οι οποίες αποτελούν την αφετηρία για τις υποδιαιρέσεις του οδηγού χρειάστηκε και αυτή να προσαρμοσθεί από ορισμένες απόψεις, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω εξελίξεις.

⁽²⁾ Η ομάδα προβληματισμού συνεστήθη το 2010 με αποστολή τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των τριών θεσμικών οργάνων όσον αφορά τα νομοτεχνικά θέματα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η μέριμνα για την ποιότητα της διατύπωσης των κειμένων είναι θεμελιώδης για την καλύτερη κατανόηση και την ορθή εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας. Πράγματι, οι πράξεις που θεσπίζονται από τα κοινοτικά όργανα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια και συνέπεια, και να ακολουθούν ομοίμορφες αρχές παρουσίασης και σύνταξης νομικών κειμένων προκειμένου αφενός μεν οι πολίτες και οι οικονομικές φορείς να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και τα δικαστήρια να τα προστατεύουν αφετέρου δε τα κράτη μέλη να υλοποιούν την ορθή και εμπρόθεσμη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο, όπου αυτό επιβάλλεται.

Από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου (1992), αναγνωρίστηκε στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο η ανάγκη καλύτερης διατύπωσης της νομοθεσίας, ήτοι με κείμενα πιο σαφή και πιο απλά που να τηρούν τις ορθές νομοθετικές πρακτικές. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έλαβαν ορισμένα μέτρα για να ανταποκριθούν σε αυτή την ανάγκη⁽³⁾. Η ανάγκη αυτή επαναβεβαιώθηκε από τη δήλωση αριθ. 39 σχετικά με την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας, η οποία επισυνάπτεται στην τελική πράξη της συνθήκης του Άμστερνταμ. Μετά τη δήλωση αυτή, τα τρία όργανα που συμμετέχουν στη διαδικασία έκδοσης των κοινοτικών πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, αποφάσισαν, με τη διοργανική συμφωνία της 22ας Δεκεμβρίου 1998⁽⁴⁾, κοινές κατευθυντήριες γραμμές που αποβλέπουν στη βελτίωση της ποιότητας της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας.

Ο παρών οδηγός, που καταρτίστηκε από τις τρεις Νομικές Υπηρεσίες σύμφωνα με την προαναφερόμενη συμφωνία, έχει ως στόχο την ανάπτυξη του περιεχομένου και τη διευκρίνιση των συνεπειών των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών, σχολιάζοντάς τες διεξοδικά και χρησιμοποιώντας παραδείγματα. Ο οδηγός αυτός αποτελεί ένα μέσο που τίθεται στη διάθεση όλων των προσώπων που συμβάλλουν στη σύνταξη των πλέον συνήθων κοινοτικών πράξεων. Επιπλέον, θα πρέπει να αποτελεί πηγή έμπνευσης για κάθε πράξη των οργάνων, είτε στο πλαίσιο των κοινοτικών συνθηκών είτε στο πλαίσιο των τίτλων της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας καθώς και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις.

Η χρήση του κοινού πρακτικού οδηγού θα μπορούσε να συνδυασθεί επωφελώς με τη χρήση άλλων περισσότερο ειδικών μέσων, όπως του τυπικού των πράξεων του Συμβουλίου, των νομοτεχνικών κανόνων της Επιτροπής, του διοργανικού εγχειριδίου σύνταξης κειμένων που δημοσιεύθηκε από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής

[3] Συμβούλιο: Ψήφισμα της 8ης Ιουνίου 1993 όσον αφορά την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας (EE C 166 της 17.6.1993, σ. 1). Επιτροπή: Κατευθυντήριες γραμμές για τη νομοθετική πολιτική, έγγραφο SEC(95) 2255/7 της 18ης Ιανουαρίου 1996.

[4] Διοργανική συμφωνία της 22ας Δεκεμβρίου 1998 για τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας (EE C 73 της 17.3.1999, σ. 1).

Ένωσης ή των υποδειγμάτων του LegisWrite. Επιπλέον, η αναφορά στις σχετικές διατάξεις των Συνθηκών και των σημαντικών βασικών πράξεων που διέπουν το θέμα είναι πάντα επωφελής και συχνά απαραίτητη.

- Οι υπηρεσίες των τριών θεσμικών οργάνων καλούνται να χρησιμοποιούν τον οδηγό και να τον εμπλουτίζουν με τις παρατηρήσεις τους. Αυτές οι υπηρεσίες μπορούν να απευθύνονται ανά πάσα στιγμή στη διοργανική ομάδα για την ποιότητα σύνταξης, που θα επιφορτιστεί με τη συνεχή ενημέρωσή του.
- Οι τρεις Νομικές Υπηρεσίες ελπίζουν ότι ο οδηγός θα αποτελέσει εργαλείο για όλους όσους, με οποιαδήποτε ιδιότητα, συμμετέχουν στο καθήκον της εκπόνησης κανονιστικών πράξεων στο πλαίσιο των οργάνων. Επομένως, όλοι μπορούν να προσπαθήσουν μαζί για την παρουσίαση στους ευρωπαίους πολίτες νομοθετικών κειμένων που θα τονίζουν σαφώς τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιεί για να τους επιτύχει.

Βρυξέλλες, 16 Μαρτίου 2000

*Για τη Νομική Υπηρεσία
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*

Gregorio GARZÓN CLARIANA
Νομικός σύμβουλος

*Για τη Νομική Υπηρεσία
του Συμβουλίου*

Jean-Claude PIRIS
Νομικός σύμβουλος

*Για τη Νομική Υπηρεσία
της Επιτροπής*

Jean-Louis DEWOST
Γενικός διευθυντής

Γενικές αρχές

Κατευθυντήριες γραμμές 1 έως 6

1

ΟΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΣΑΦΗΝΕΙΑ, ΑΠΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΕΙΑ (*).

- 1.1.** Η σύνταξη μιας νομικής πράξης πρέπει να είναι:
- > **σαφής**, εύκολα κατανοητή, χωρίς διφορούμενα·
 - > **απλή**, συνοπτική, χωρίς περιττά στοιχεία·
 - > **ακριβής**, χωρίς να αφήνει αμφιβολίες στον αναγνώστη.
- 1.2.** Ο αυτονόμος αυτός κανόνας αποτελεί άλλωστε έκφραση γενικών αρχών του δικαίου, όπως:
- > της ισότητας των πολιτών έναντι του νόμου, υπό την έννοια ότι όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση και να κατανοούν τον νόμο·
 - > της ασφάλειας του δικαίου, υπό την έννοια ότι η εφαρμογή του νόμου πρέπει να είναι προβλέψιμη.
- 1.2.1.** Ο εν λόγω κανόνας έχει ιδιαίτερη σημασία για τις νομικές πράξεις της Ένωσης. Αυτές πρέπει να ενταχθούν σε ένα σύστημα το οποίο είναι όχι μόνο πολύπλοκο, αλλά και συνδυάζει πολλές εθνικές παραδόσεις και πολλές γλώσσες (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 5).
- 1.2.2.** Ο επιδιωκόμενος στόχος με την εφαρμογή της αρχής αυτής είναι διττός: αφενός, η καλύτερη κατανόηση των πράξεων και, αφετέρου, η αποφυγή των διαφορών που προκύπτουν από την κακή ποιότητα σύνταξης κειμένων.
- 1.3.** Οι διατάξεις που στερούνται σαφήνειας μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αποτέλεσμα θα είναι, σε αυτή την περίπτωση, αντίθετο από αυτό που επιδιώκεται με την εισαγωγή σε ένα κείμενο «ηθελημένης ασάφειας» προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα διαπραγματεύσεων της διάταξης ⁽⁵⁾.
- 1.4.** Είναι προφανές ότι μπορεί να υπάρξει αντίφαση μεταξύ των απαιτήσεων απλότητας και ακρίβειας. Συχνά, η απλούστευση επιτυγχάνεται εις βάρος της ακρίβειας και αντιστρόφως. Στην πράξη, το ζητούμενο είναι να βρεθεί το σημείο εξισορρόπησης ώστε η διάταξη να είναι όσο το δυνατόν ακριβής και ταυτοχρόνως να παραμένει αρκούντως εύληπτη.

(*) Στην παρούσα έκδοση του πρακτικού οδηγού στα ελληνικά, η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και το υπόλοιπο κείμενο προσαρμόστηκαν στο μέτρο που κρίθηκε αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

⁽⁵⁾ Βλ. απόφαση στην υπόθεση C-6/98, ARD κατά Pro Sieben, Συλλογή 1999, σ. I-7599.

Αυτό το σημείο εξισορρόπησης μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τους αποδέκτες της διάταξης (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 3).

Παράδειγμα κειμένου που δεν έχει επιτύχει αυτή την εξισορρόπηση:

«Θεσπίζεται υποχρεωτικό σύστημα επισήμανσης [του προϊόντος] το οποίο είναι υποχρεωτικό σε όλα τα κράτη μέλη από την 1η Ιανουαρίου 2000. Ωστόσο, το υποχρεωτικό αυτό σύστημα δεν αποκλείει τη δυνατότητα κράτους μέλους να αποφασίσει να το εφαρμόζει μόνον προαιρετικά [για το προϊόν] που τίθεται σε εμπορία σε αυτό το ίδιο κράτος μέλος.»

- 1.4.1.** Ο συντάκτης οφείλει να προσπαθεί να συνοψίσει τις κανονιστικές του προθέσεις σε απλές έννοιες, για να μπορέσει κατόπιν να εκφράσει τις προθέσεις αυτές με απλό τρόπο. Χρησιμοποιεί, στο μέτρο του δυνατού, λέξεις της τρέχουσας γλώσσας. Αν χρειασθεί, θα προτιμήσει τη σαφήνεια της διατύπωσης σε βάρος του ύφους γραφής. Για παράδειγμα, θα αποφύγει τη χρήση συνωνύμων και διαφορετικών τρόπων έκφρασης για να αποδώσει την ίδια ιδέα.
- 1.4.2.** Η γραμματικά ορθή σύνταξη, που τηρεί τους κανόνες στίξης, διευκολύνει την ορθή κατανόηση του κειμένου στη γλώσσα σύνταξης, καθώς και τη μετάφραση προς τις άλλες γλώσσες (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 5).

2

ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΥΠΟΨΗ Ο ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ, ΙΔΙΩΣ, Ο ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΣ Ή ΜΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ, ΟΔΗΓΙΑ, ΑΠΟΦΑΣΗ, ΣΥΣΤΑΣΗ Ή ΑΛΛΗ ΠΡΑΞΗ) (*).

- 2.1.** Οι διάφορες νομικές πράξεις έχουν ξεχωριστή τυποποιημένη παρουσίαση και διάρθρωση (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 15).
- 2.2.** Ο τρόπος σύνταξης λαμβάνει υπόψη το είδος της πράξης.
- 2.2.1.** Επειδή οι κανονισμοί έχουν άμεση εφαρμογή και είναι δεσμευτικοί στο σύνολό τους, οι διατάξεις τους πρέπει να συντάσσονται με τέτοιο τρόπο ώστε οι αποδέκτες τους να μην έχουν αμφιβολίες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτούς· επομένως, πρέπει να αποφεύγεται η αναφορά σε ενδιάμεσες εθνικές αρχές, εκτός αν η πράξη προβλέπει τη συμπληρωματική δράση των κρατών μελών.

(*) Στην παρούσα έκδοση του πρακτικού οδηγού στα ελληνικά, η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και το υπόλοιπο κείμενο προσαρμόστηκαν στο μέτρο που κρίθηκε αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Παράδειγμα:

«Κάθε εταιρεία τηρεί μητρώο ...»

2.2.2. Οι οδηγίες απευθύνονται στα κράτη μέλη.Παράδειγμα:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κάθε εταιρεία να τηρεί μητρώο ...»

Επιπλέον, διατυπώνονται με τρόπο λιγότερο λεπτομερή για να αφήνουν στα κράτη μέλη επαρκή διακριτική ευχέρεια για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο. Εάν το διατακτικό είναι πολύ λεπτομερές και δεν αφήνει πλέον αυτή τη διακριτική ευχέρεια, η κατάλληλη πράξη θα είναι κανονισμός και όχι οδηγία.

2.2.3. Οι αποφάσεις συντάσσονται ανάλογα με τους αποδέκτες τους, ανταποκρίνονται όμως κατά βάση στους τυπικούς κανόνες παρούσιασης των πράξεων γενικής ισχύος.Παράδειγμα:

«[Το κράτος μέλος] μπορεί να τύχει χρηματοδοτικής συνδρομής της Ένωσης για την εστία αφρικανικής πανώλης των χοίρων που επιβεβαιώθηκε στις ...»

2.2.4. Οι συστάσεις πρέπει να τηρούν, με τη διατύπωσή τους, τον μη υποχρεωτικό χαρακτήρα των διατάξεών τους.Παράδειγμα:

«Συνιστά στα κράτη μέλη να ...»

2.3. Ο τρόπος σύνταξης της πράξης λαμβάνει υπόψη επίσης τον υποχρεωτικό ή μη χαρακτήρα της.**2.3.1.** Η επιλογή του ρήματος και του χρόνου ποικίλλει ανάλογα με το είδος της πράξης και τις διάφορες γλώσσες, και επίσης ανάλογα με το αν πρόκειται για αιτιολογικές σκέψεις ή διατακτικό (βλ. κατευθυντήριες γραμμές 10 και 12).**2.3.2.** Στο διατακτικό των πράξεων με δεσμευτικό χαρακτήρα, τα ρήματα χρησιμοποιούνται στα γαλλικά και στα ελληνικά στον ενεστώτα της οριστικής, ενώ στα αγγλικά χρησιμοποιείται κατά κανόνα ο τύπος «shall» με απαρέμφατο. Και στις τρεις αυτές γλώσσες, ο μέλλοντας πρέπει να αποφεύγεται στο μέτρο του δυνατού.**2.3.3.** Αντίθετα, στις μη δεσμευτικές πράξεις, απαγορεύονται οι επιτακτικοί ρηματικοί τύποι, καθώς και η διάρθρωση και η παρουσίαση που προσιδιάζουν στις δεσμευτικές πράξεις.

3

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΩΣΤΕ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΣΑΦΩΣ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ. ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΠΡΑΞΕΩΝ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΘΑ ΚΛΗΘΟΥΝ ΝΑ ΤΙΣ ΘΕΣΟΥΝ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ.

- 3.1.** Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες αποδεκτών των νομικών πράξεων, που κυμαίνονται από τον γενικό πληθυσμό σε ειδικούς σε καθορισμένα θέματα. Κάθε πράξη πρέπει να χρησιμοποιεί τη γλώσσα που κατανοεί η κατηγορία αποδεκτών στην οποία απευθύνεται.
- 3.2.** Το γεγονός ότι λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες κατηγορίες ατόμων στα οποία απευθύνονται οι πράξεις έχει ως συνέπεια την προσαρμογή τόσο του αιτιολογικού όσο και του διατακτικού των πράξεων.
- 3.3.** Η ευκολία της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο εξαρτάται επίσης από τα παραπάνω.
- 3.4.** Η εφαρμογή των πράξεων συνεπάγεται την παρέμβαση όχι μόνο των αποδεκτών αλλά και των εθνικών αρχών σε διάφορα επίπεδα, για παράδειγμα: δημόσιων υπαλλήλων, επιστημόνων, δικαστών. Η γλώσσα της πράξης πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτό το γεγονός· τα κείμενα μπορούν να περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές των οποίων η εκτέλεση εναπόκειται σε δημόσιους υπαλλήλους που έχουν ειδικευθεί στον ρυθμιζόμενο τομέα.

Παράδειγμα εστιασμένης σύνταξης:

«Άρθρο 3

Κέντρο ανάλυσης πλαστών τραπεζογραμματίων και βάση δεδομένων για τα πλαστά νομίσματα

1. Η σύσταση και η διαχείριση του κέντρου ανάλυσης πλαστών τραπεζογραμματίων (ΚΑΠΤ) και της βάσης δεδομένων για πλαστά νομίσματα (ΒΔΠΝ) του ΕΣΚΤ πραγματοποιούνται υπό την αιγίδα της ΕΚΤ. Η σύσταση του ΚΑΠΤ αποβλέπει στη συγκέντρωση των τεχνικών αναλύσεων και των δεδομένων που αφορούν την παραχάραξη τραπεζογραμματίων ευρώ που έχουν εκδώσει η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ. Όλα τα τεχνικής και στατιστικής φύσεως δεδομένα σχετικά με την παραχάραξη τραπεζογραμματίων ευρώ αποθηκεύονται κεντρικά στη ΒΔΠΝ.

2. ...
3. Με την επιφύλαξη νομικών περιορισμών, οι ΕθνΚΤ παρέχουν στο ΚΑΤΠ τα πρωτότυπα των νέων τύπων πλαστών τραπεζογραμμάτων ευρώ που έχουν στην κατοχή τους, για τους σκοπούς της τεχνικής εξέτασης και της κεντρικής ταξινόμησης. Η προκαταρκτική εκτίμηση για το αν ένα συγκεκριμένο πλαστό τραπεζογραμμάτιο ανήκει σε ήδη ταξινομημένο τύπο ή σε νέα κατηγορία γίνεται από τις ΕθνΚΤ.»

4

ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΔΙΤΟ, ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΣ. ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΙ ΤΑ ΜΑΚΡΟΣΚΕΛΗ ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΚΡΟΣΚΕΛΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ, ΟΙ ΑΣΚΟΠΕΣ ΠΟΛΥΠΛΟΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.

- 4.1. Το χαρακτηριστικό ενός ορθού νομοθετικού ύφους γραφής είναι η σύντομη έκφραση των σημαντικότερων ιδεών του κειμένου. Οι επεξηγηματικές ρήτρες, που χρησιμοποιούνται με την πρόθεση να καταστήσουν πιο κατανοητό το κείμενο στον αναγνώστη, μπορούν να αποτελέσουν πηγή ερμηνευτικών προβλημάτων.
- 4.2. Είναι σκόπιμο να διατηρείται η ομοιογένεια του κειμένου.
 - 4.2.1. Το πεδίο εφαρμογής πρέπει να τηρείται στο σύνολο της πράξης. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν ό,τι είχε ανακοινωθεί ότι καλύπτεται από την εν λόγω πράξη, ούτε να επεκτείνονται σε διαφορετικούς τομείς.
 - 4.2.2. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις πρέπει να συμφωνούν μεταξύ τους και να μην έρχονται σε αντίφαση.
 - 4.2.3. Ένα κείμενο το οποίο κατ' ουσία είναι προσωρινό δεν πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις οριστικού χαρακτήρα.
- 4.3. Η ομοιογένεια νοείται επίσης σε συνάρτηση με άλλες πράξεις της Ένωσης.
 - 4.3.1. Πρέπει κυρίως να αποφεύγονται, στον ίδιο τομέα, επικαλύψεις και αντιφάσεις σε σχέση με άλλες πράξεις.
 - 4.3.2. Πρέπει επίσης να αποκλείονται αμφιβολίες για την εφαρμοσιμότητα άλλων πράξεων (βλ. επίσης κατευθυντήρια γραμμή 21).

4.4. Οι φράσεις πρέπει να εκφράζουν μία μόνο ιδέα, ενώ το άρθρο (στο μέτρο που δεν απαρτίζεται από μία και μόνον φράση) πρέπει να συγκεντρώνει σύνολο ιδεών που συνδέονται λογικά μεταξύ τους. Το κείμενο πρέπει να χωρίζεται σε εύκολα αφομοιώσιμες υποδιαίρεσεις (βλ. πίνακα της κατευθυντήριας γραμμής 15) ανάλογα με την πρόοδο των επιχειρημάτων, διότι ένα κείμενο υπερβολικά συμπαγές μπορεί να είναι απωθητικό τόσο από οπτική όσο και από διανοητική άποψη. Η κατάτμηση αυτή δεν πρέπει ωστόσο να καταλήγει σε τεχνητό και καταχρηστικό κατακερματισμό της φράσης.

4.5. Η δομή κάθε άρθρου πρέπει να είναι όσο το δυνατόν απλούστερη.

4.5.1. Δεν είναι απαραίτητο από άποψη ερμηνείας ούτε ευκαίιο από άποψη σαφήνειας να εξαντλείται το αντικείμενο των ρυθμίσεων σε ένα μόνο άρθρο. Είναι προτιμότερο το θέμα να αντιμετωπίζεται με πολλά άρθρα, που θα συγκεντρωθούν μετά στο ίδιο τμήμα (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 15).

4.5.2. Πρέπει να αποφεύγεται, κυρίως στο αρχικό στάδιο εκπόνησης μιας πράξης, να δίδεται πολύπλοκη δομή στα άρθρα. Πράγματι, τα σχέδια και οι προτάσεις πράξεων θα αποτελέσουν αντικείμενο, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έκδοσης, συζητήσεων και διαπραγματεύσεων, οι οποίες στις περισσότερες περιπτώσεις θα καταλήξουν σε προσθήκες και διευκρινίσεις. Οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις της πράξης, συχνά πολυάριθμες, με δυσκολία θα βρουν μια θέση στα επιβαρημένα άρθρα.

Παράδειγμα που συγκεντρώνει τα διάφορα μειονεκτήματα που σημειώνονται παραπάνω:

«4. Τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν, έναντι συγκεκριμένης υπηρεσίας της κοινωνίας των πληροφοριών, μέτρα που παρεκκλίνουν από την παράγραφο 2 εάν πληρούνται οι παρακάτω όροι:

a) τα μέτρα πρέπει:

i) να είναι αναγκαία για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

- δημόσια τάξη, ιδίως πρόληψη, έρευνα, διαπίστωση και δίωξη εγκλημάτων στα οποία περιλαμβάνονται η προστασία των ανηλικών και η καταπολέμηση της πρόκλησης μίσους λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας ή εθνικότητας, καθώς και των προσβολών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας,
- προστασία της δημόσιας υγείας,
- δημόσια ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της εθνικής ασφάλειας και άμυνας,
- προστασία του καταναλωτή, περιλαμβανομένου και του επενδυτή.

- ii) να λαμβάνονται κατά μιας υπηρεσίας της κοινωνίας των πληροφοριών που προσβάλλει τους στόχους που αναφέρονται στο σημείο i) ή που αποτελεί σοβαρό και μεγάλο κίνδυνο προσβολής των στόχων αυτών·
 - iii) να είναι ανάλογα με τους στόχους αυτούς·
- β) πριν από τη λήψη των εν λόγω μέτρων και ανεξαρτήτως τυχόν δικαστικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών διαδικασιών και ενεργειών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο ποινικών ερευνών, το κράτος μέλος:
- έχει ζητήσει από το κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να λάβει μέτρα, και το τελευταίο δεν έλαβε μέτρα ή τα μέτρα δεν ήταν επαρκή,
 - έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 την πρόθεσή του να λάβει τέτοια μέτρα.»
- 4.6.** Μερικές φορές, είναι πιο εύκολη η σύνταξη πολύπλοκων φράσεων από τη συνθετική προσπάθεια που θα κατέληγε σε διαυγή διατύπωση. Ωστόσο, η προσπάθεια αυτή είναι απαραίτητη για να έχουμε ένα κείμενο που να κατανοείται και να μεταφράζεται εύκολα.
- 4.7.** Η χρήση συντομογραφιών πρέπει να γίνεται ανάλογα με τους πιθανούς αποδέκτες. Οι συντομογραφίες πρέπει να είναι γνωστές σε αυτούς ή το νόημα κάθε συντομογραφίας να προσδιορίζεται σαφώς στην αρχή [παράδειγμα: «Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)», «διεθνής αριθμός τραπεζικού λογαριασμού» («αριθμός IBAN»)].

5

ΚΑΘ' ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ, ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΡΩΝΟΝΤΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ. ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΙΔΙΑΖΟΥΝ ΣΕ ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΦΕΙΔΩ (*).

- 5.1.** Ο συντάκτης μιας πράξης γενικής ισχύος πρέπει πάντα να συνεκτιμά το γεγονός ότι το κείμενό του πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις

(*) Στην παρούσα έκδοση του πρακτικού οδηγού στα ελληνικά, η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και το υπόλοιπο κείμενο προσαρμόστηκαν στο μέτρο που κρίθηκε αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

του κανονισμού αριθ. 1 του Συμβουλίου, που επιβάλλει τη χρήση όλων των επίσημων γλωσσών στις νομικές πράξεις. Τούτο συνεπάγεται συμπληρωματικές απαιτήσεις σε σχέση με αυτές που εφαρμόζονται για τη σύνταξη εθνικού νομοθετικού κειμένου.

- 5.2.** **Αφενός**, το πρωτότυπο κείμενο πρέπει να είναι ιδιαίτερα απλό, σαφές και άμεσο, καθώς η υπερβολική πολυπλοκότητα ή ακόμα και η μικρότερη αμφισημία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα, σε μία ή περισσότερες από τις άλλες γλώσσες της Ένωσης, ανακρίβειες, μεταφράσεις κατά προσέγγιση ή πραγματικά μεταφραστικά σφάλματα.

Παράδειγμα σύνταξης προς αποφυγή:

«Οι τιμές της αγοράς του προϊόντος Χ είναι οι τιμές «στη θύρα του εργοστασίου», μη λαμβανομένων υπόψη των εσωτερικών επιβαρύνσεων:

- α) του νωπού προϊόντος συσκευασμένου σε τεμάχια·
- β) προσαυξημένες κατά ποσό Χ ευρώ για να ληφθούν υπόψη οι αναγκαίες δαπάνες μεταφοράς.»

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι προτιμότερο να μη χρησιμοποιηθεί απαρίθμηση. Το ακόλουθο κείμενο θεωρείται πιο εύστοχο:

«Οι τιμές της αγοράς του προϊόντος Χ είναι οι τιμές «στη θύρα του εργοστασίου» του νωπού προϊόντος συσκευασμένου σε τεμάχια, μη λαμβανομένων υπόψη των εσωτερικών επιβαρύνσεων.

Οι τιμές αυτές προσαυξάνονται κατά ποσό Χ ευρώ για να ληφθούν υπόψη οι αναγκαίες δαπάνες μεταφοράς.»

- 5.2.1.** **Οι συντομευμένοι ή ελλειπτικοί τρόποι έκφρασης πρέπει να αποφεύγονται. Πρόκειται για περιπτώσεις όπου ο συντάκτης, μεριμνώντας για την οικονομία του κειμένου, προσπαθεί να περάσει ένα μήνυμα του οποίου όμως ο σύνθετος χαρακτήρας θα απαιτούσε επεξηγήσεις.**

Παράδειγμα σύνταξης προς αποφυγή:

«Εάν τα προϊόντα δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να περιορίσουν ή να απαγορεύσουν την κυκλοφορία των προϊόντων αυτών ή για να διασφαλίσουν την απόσυρσή τους από την αγορά, εκτός από κυρώσεις στην αντίθετη περίπτωση οι οποίες αποφασίζονται από τα κράτη μέλη.»

Ορθό κείμενο:

«Εάν τα προϊόντα δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να περιορίσουν ή να απαγορεύσουν την κυκλοφορία των προϊόντων αυτών ή για να διασφαλίσουν την απόσυρσή τους από την αγορά.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις κυρώσεις που θα εφαρμοστούν στην περίπτωση που τα προαναφερόμενα μέτρα περιορισμού, απαγόρευσης ή απόσυρσης δεν τηρηθούν.»

- 5.2.2.** Επίσης, πρέπει να αποφεύγονται οι υπερβολικά πολύπλοκες φράσεις, που περιλαμβάνουν διάφορα αντικείμενα, δευτερεύουσες προτάσεις ή παραθέσεις.

Παράδειγμα σύνταξης προς αποφυγή:

«Όλα τα μέρη της συμφωνίας πρέπει να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα των εργασιών, με δεδομένο ότι τα ερευνητικά ινστιτούτα έχουν τη δυνατότητα να περιορίσουν τη χρήση των αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερα ερευνητικά σχέδια.»

Ορθό κείμενο:

«Όλα τα μέρη της συμφωνίας έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα των εργασιών. Ωστόσο, τα ερευνητικά ινστιτούτα μπορούν να περιορίσουν τη χρήση των αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερα ερευνητικά σχέδια.»

- 5.2.3.** Οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων στοιχείων της φράσης πρέπει να είναι γραμματικά σαφείς. Δεν πρέπει να υπάρχει περιθώριο αμφισβήτησης εάν, για παράδειγμα, ένα επίθετο αναφέρεται σε ένα μόνο ή σε περισσότερα ουσιαστικά.

Παράδειγμα σύνταξης προς αποφυγή:

«... δημόσια σχολεία και νοσοκομεία ...»

Ορθό κείμενο:

«... δημόσια σχολεία και δημόσια νοσοκομεία ...»

- 5.2.4.** Επίσης, πρέπει να αποφεύγονται οι εκφράσεις οι οποίες δεν είναι ευρέως κατανοητές, ορισμένοι όροι που είναι της μόδας και ορισμένες λατινικές λέξεις που δεν χρησιμοποιούνται με την τρέχουσα νομική τους σημασία.

- 5.3.** **Αφετέρου**, οι εκφράσεις και διατυπώσεις που χρησιμοποιούνται — και ιδίως, αλλά όχι μόνο, οι νομικοί όροι— δεν πρέπει να συνδέονται πολύ στενά με συγκεκριμένη γλώσσα ή με ένα εθνικό σύστημα δικαίου· διαφορετικά δημιουργείται κίνδυνος για την ποιότητα της μετάφρασης.

Ο συντάκτης πρέπει να συνεκτιμά, ιδίως, τα δύο ακόλουθα προβλήματα.

- 5.3.1.** Ορισμένες πολύ κοινές εκφράσεις της γλώσσας σύνταξης δεν έχουν κατ' ανάγκη αντίστοιχο σε άλλες γλώσσες της Ένωσης. Επομένως, στις γλώσσες αυτές οι εν λόγω εκφράσεις μεταφράζονται υποχρεωτικά με τη βοήθεια περιφράσεων ή κατά προσέγγιση ισοδυναμών εκφράσεων, των οποίων η χρήση συνεπάγεται σημασιολογική διάσπαση μεταξύ των διαφορετικών γλωσσικών αποδόσεων. Επομένως, πρέπει να αποφεύγεται στο μέτρο του δυνατού η χρήση εκφράσεων πολύ «χαρακτηριστικών» από γλωσσική άποψη.

- 5.3.2.** Όσον αφορά την ίδια τη νομική ορολογία, πρέπει να αποφεύγονται οι όροι που συνδέονται πολύ στενά με τις εθνικές έννομες τάξεις.

Παράδειγμα:

Η έννοια του «faute», η οποία είναι ευρέως γνωστή στο γαλλικό δίκαιο, δεν αντιστοιχεί ακριβώς σε άλλα συστήματα δικαίου (π.χ. στο αγγλικό και το γερμανικό δίκαιο). επομένως πρέπει να προτιμώνται ανάλογα με την περίπτωση όροι όπως «illegalité», «manquement» (με την έννοια της παράλειψης συμμόρφωσης με υποχρέωση) κ.λπ. οι οποίοι μπορούν να μεταφραστούν εύκολα σε άλλες γλώσσες: αντίστοιχα «illegality», «breach», «παράνομία», «παράλειψη»/«παράβαση» κ.λπ.

- 5.4.** Το αποτέλεσμα που πρέπει να επιτευχθεί είναι το ακόλουθο: στο μέτρο του δυνατού και λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας του δικαίου της Ένωσης και της ορολογίας του, η πράξη πρέπει να εκλαμβάνεται, από τα άτομα που είναι επιφορτισμένα με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της σε κάθε κράτος μέλος (δημόσιοι υπάλληλοι, δικαστές, δικηγόροι κ.λπ.), ως κείμενο που σέβεται ένα ορισμένο κανονιστικό ύψος γραφής και όχι ως «μετάφραση» με την κακή έννοια του όρου. Πράγματι, τα κείμενα που βρίθουν δυσνόητων δανείων, αντιγραφών ή εξεζητημένων όρων ευθύνονται κατά μεγάλο μέρος για την κριτική που ασκείται κατά της νομοθεσίας της Ένωσης, η οποία αντιμετωπίζεται, στις περιπτώσεις αυτές, ως ξένο σώμα.
- 5.5.** Τέλος, επιβάλλονται δύο πρακτικές παρατηρήσεις όσον αφορά τον σύνδεσμο μεταξύ του πρωτότυπου κειμένου και των μεταφράσεών του.

- 5.5.1.** Πρώτον, ο συντάκτης πρέπει να μεριμνά ώστε ο μεταφραστής να μπορεί να εντοπίζει αμέσως τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν στο πρωτότυπο κείμενο. Εάν ένα απόσπασμα του πρωτότυπου κειμένου είναι δανεισμένο από υφιστάμενο κείμενο (Συνθήκη, οδηγία, κανονισμό κ.λπ.), αυτό πρέπει να προκύπτει σαφώς από το κείμενο ή να σημειώνεται με χωριστό τρόπο —ενδεχομένως με τα κατάλληλα μέσα της πληροφορικής. Κάθε κρυμμένο παράθεμα, χωρίς αναφορά της πηγής, δημιουργεί τον κίνδυνο ελεύθερης μετάφρασης, σε μία ή περισσότερες γλώσσες, ενώ ο συντάκτης ήθελε να χρησιμοποιήσει τους αυθεντικούς όρους υφιστάμενης διάταξης.

- 5.5.2.** Δεύτερον, ο συντάκτης πρέπει να ξέρει ότι οι παρατηρήσεις των μεταφραστών και γενικότερα όλων των υπηρεσιών που προβαίνουν σε γλωσσική εξέταση του κειμένου μπορούν να του φανούν πολύ χρήσιμες. Πράγματι, η εξέταση του κειμένου από αυτή την οπτική γωνία αποτελεί ευκαιρία για την ανεύρεση σφαλμάτων και διφορούμενων που μπορεί να υπάρχουν στο πρωτότυπο κείμενο, ακόμα και εάν αυτό έχει ωριμάσει επί μεγάλο χρονικό διάστημα,

καθώς επίσης —και ίσως ιδίως— όταν η σύνταξη αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ πολλών ατόμων για μεγάλο χρονικό διάστημα. Συνεπώς, ο συντάκτης μπορεί να ενημερωθεί για τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν. Σε πολλές περιπτώσεις, η καλύτερη λύση δεν είναι η αναθεώρηση της μετάφρασης αλλά του πρωτοτύπου.

6

ΣΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΟΣΟ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΠΡΑΞΗΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΔΗ ΙΣΧΥΟΥΣΩΝ, ΙΔΙΩΣ ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΜΕΑ, ΠΡΑΞΕΩΝ.

ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΡΟΙ ΑΠΟΔΙΔΟΥΝ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ, ΔΕΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΝΟΜΙΚΗ Ή ΤΕΧΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ.

- 6.1.** Προκειμένου να διευκολυνθεί η κατανόηση και η ερμηνεία μιας νομικής πράξης, πρέπει να υπάρχει μέριμνα για τη συνοχή της. Μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ της τυπικής συνοχής, που αφορά μόνον τα ζητήματα ορολογίας, και της ουσιαστικής συνοχής με ευρεία έννοια, που αφορά τη λογική του συνόλου της πράξης.

Τυπική συνοχή

- 6.2.** Η συνοχή της ορολογίας σημαίνει ότι πρέπει να χρησιμοποιούνται οι ίδιοι όροι για να αποδίδονται οι ίδιες έννοιες και ότι ταυτόσημοι όροι δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν διαφορετικές έννοιες. Ο στόχος έγκειται στη μη ύπαρξη διφορούμενων, αντιφάσεων ή αμφιβολιών ως προς τη σημασία μιας έννοιας. Επομένως, ο ίδιος όρος πρέπει να χρησιμοποιείται με ομοιόμορφο τρόπο όταν θέλουμε να εκφράσουμε το ίδιο πράγμα, ενώ ένας άλλος όρος πρέπει να επιλέγεται όταν θέλουμε να αποδώσουμε μια διαφορετική έννοια.
- 6.2.1.** Αυτά ισχύουν για τις διατάξεις της ίδιας πράξης, συμπεριλαμβανομένων και των παραρτημάτων της, αλλά και για άλλες πράξεις που έχουν σχέση με αυτή, όπως ιδίως οι πράξεις εφαρμογής και όλες οι άλλες πράξεις του ίδιου τομέα. Γενικά, η συνοχή της ορολογίας πρέπει να διασφαλίζεται σε σχέση με την ισχύουσα νομοθεσία.

- 6.2.2.** Οι όροι πρέπει να χρησιμοποιούνται με τη συνήθη σημασία τους. Εάν η ίδια λέξη έχει διαφορετική έννοια στη νομική γλώσσα και στην τρέχουσα ή τεχνική γλώσσα, η φράση πρέπει να διατυπώνεται με τρόπο που να αποφεύγει κάθε διφορούμενο.
- 6.2.3.** Για λόγους σαφήνειας και για την αποφυγή προβλημάτων ερμηνείας, μπορεί να ενδείκνυται ο ορισμός ενός όρου (βλ. γι' αυτό το σημείο την κατευθυντήρια γραμμή 14).

Ουσιαστική συνοχή

- 6.3.** Η συνοχή της ορολογίας πρέπει επίσης να επαληθεύεται σε σχέση με το περιεχόμενο της ίδιας της πράξης. Αυτό σημαίνει ότι η πράξη δεν πρέπει να περιλαμβάνει αντιφάσεις.
- 6.4.** Στο σύνολο της πράξης, οι ορισμοί πρέπει να γίνονται σεβαστοί. Επομένως, οι όροι οι οποίοι έχουν ορισθεί πρέπει να χρησιμοποιούνται με ομοιόμορφο τρόπο, και το περιεχόμενο δεν πρέπει να απομακρύνεται από τους ορισμούς που δίνονται.

Διάρθρωση της πράξης

Κατευθυντήριες γραμμές 7 έως 15

7

ΟΛΕΣ ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΕΧΟΥΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ (ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΑ — ΠΡΟΟΙΜΙΟ — ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ — ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ) (*).

- 7.1.** Η «επικεφαλίδα» περιλαμβάνει τις ενδείξεις που βρίσκονται στην αρχή μιας πράξης και επιτρέπουν την αναγνώρισή της. Μπορεί να ακολουθείται από ορισμένα τεχνικά δεδομένα (αναφορά της αυθεντικής γλωσσικής απόδοσης και του ενδιαφέροντος για τον ΕΟΧ, διοικητικός αριθμός), που παρεμβάλλονται, ενδεχομένως, μεταξύ του τίτλου αυτού καθεαυτὸν και του προοιμίου.
- 7.2.** Ο όρος «προοίμιο» περιλαμβάνει ό,τι βρίσκεται μεταξύ της επικεφαλίδας και του διατακτικού της πράξης, δηλαδή τα σημεία αναφοράς («Έχοντας υπόψη»), τις αιτιολογικές σκέψεις και τις τυπικές εκφράσεις που τα περιβάλλουν.
- 7.3.** Το «διατακτικό» είναι το κανονιστικό μέρος της πράξης. Αποτελείται από άρθρα, που ενδεχομένως συγκεντρώνονται σε μέρη, τίτλους, κεφάλαια και τμήματα (βλ. τον πίνακα της κατευθυντήριας γραμμής 15), και μπορεί να συνοδεύεται από παραρτήματα.

Για τα διάφορα μέρη της τυποποιημένης διάρθρωσης, βλ. τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

8

Ο ΤΙΤΛΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΜΙΑ ΟΣΟ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΗ ΕΝΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ, Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟΥ. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ, Ο ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΝΟΔΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΑΛΛΟΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΤΙΤΛΟ.

- 8.1.** Ο τίτλος, δηλαδή η διατύπωση που επιλέγεται για να δοθούν, στην επικεφαλίδα, ορισμένες πληροφορίες σχετικά με το ουσιαστικό αντικείμενο της πράξης, πρέπει κυρίως να επιτρέπει τη διαπίστωση του ποιον αφορά (ή δεν αφορά) η εν λόγω πράξη. Πρέπει να δίδεται μια όσο το δυνατό σαφέστερη ιδέα του περιεχομένου της πράξης. Δεν

(*) Στην παρούσα έκδοση του πρακτικού οδηγού στα ελληνικά, η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και το υπόλοιπο κείμενο προσαρμόστηκαν στο μέτρο που κρίθηκε αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

πρέπει να επιβαρύνεται ο τίτλος με ενδείξεις που δεν αποφέρουν τίποτα σε σχέση με τα προαναφερόμενα, αλλά να χρησιμοποιούνται λέξεις-κλειδιά, χαρακτηριστικές των διαφόρων τομέων κανονιστικής ρύθμισης της Ένωσης (είναι χρήσιμο, στο πλαίσιο αυτό, να γίνεται αναφορά στην αναλυτική διάρθρωση του «Ευρετηρίου της ισχύουσας νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η οποία περιλαμβάνεται στη βάση δεδομένων της νομοθεσίας της Ένωσης EUR-Lex).

Επομένως, το ερώτημα που τίθεται στον συντάκτη είναι το ακόλουθο: Ποια στοιχεία πρέπει να υπάρχουν στον τίτλο ώστε ο άμεσα ενδιαφερόμενος αναγνώστης (για παράδειγμα, όχι κάθε γεωργός αλλά κάθε παραγωγός μήλων) να οδηγείται στην ανάγνωση της πράξης που χαρακτηρίζεται από τον συγκεκριμένο τίτλο;

- 8.2.** Ο τίτλος της πράξης πρέπει να είναι διαφορετικός από τους τίτλους των άλλων ισχυουσών πράξεων (αλλά βλ. σημείο 8.3).
- 8.3.** Ειδική περίπτωση αποτελούν οι πράξεις που περιλαμβάνουν τροποποιήσεις προγενέστερων πράξεων. Θεωρείται ότι ο τίτλος δεν είναι πλήρης αν δεν αναφέρει με τον αριθμό τους όλες τις τροποποιούμενες πράξεις. Πράγματι, χωρίς τη μνεία αυτή δεν είναι δυνατόν να ανιχνευθούν όλες οι τροποποιήσεις μιας δεδομένης πράξης. Εάν η εν λόγω πράξη έχει ως αποκλειστικό αντικείμενο την τροποποίηση άλλης πράξης, αναφέρεται είτε ο αύξων αριθμός και ο τίτλος της τελευταίας είτε ο αύξων αριθμός της και το ακριβές αντικείμενο της τροποποίησης (βλ. σημεία 18.9 και 18.10). Εάν, αντίθετα, η εν λόγω πράξη έχει ως κύριο αντικείμενο τη θέσπιση αυτόνομων διατάξεων και μόνον δευτερευόντως τροποποιεί άλλη πράξη, δίδεται μόνον ο αριθμός αυτής της τελευταίας (βλ. σημείο 19.3).

Συνοπτικός τίτλος

- 8.4.** Η χρησιμότητα του συνοπτικού τίτλου μιας πράξης είναι λιγότερο προφανής στο δίκαιο της Ένωσης —όπου οι πράξεις λαμβάνουν αλφαριθμητικό κωδικό [για παράδειγμα «(ΕΕ) 2015/35»]— από ό,τι στα συστήματα στα οποία δεν υφίσταται ανάλογη αρίθμηση. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις η πρακτική εισήγαγε τη χρήση συνοπτικού τίτλου [για παράδειγμα, κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 = «ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ»]. Παρά τη φαινομενική της απλότητα, η αναφορά σε πράξεις με τη χρήση συνοπτικού τίτλου ενέχει κινδύνους για την ακρίβεια και τη συνέπεια των νομικών πράξεων της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η μέθοδος αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον σε ειδικές περιπτώσεις στις οποίες συμβάλλει όντως σημαντικά στο να γίνεται το κείμενο κατανοητό στον αναγνώστη.
- 8.5.** Η δημιουργία συνοπτικού τίτλου κατά την έκδοση μιας πράξης και η παράθεσή του μετά τον τίτλο της πράξης αυτής συνιστά πρακτική που πρέπει να αποφεύγεται, διότι μοναδικό της αποτέλεσμα είναι η

επιβάρυνση του τίτλου, χωρίς ωστόσο να ρυθμίζεται το ζήτημα της χρήσης ή μη του συνοπτικού τίτλου, είτε στην πράξη στην οποία αυτός εμφανίζεται για πρώτη φορά είτε σε μεταγενέστερες πράξεις.

Με την επιφύλαξη που διατυπώνεται στο σημείο 8.4, είναι δυνατό να γίνεται αναφορά σε μια πράξη με τη χρήση συνοπτικού τίτλου προκειμένου να διευκολύνεται η κατανόηση της πράξης που περιέχει την αναφορά. Στην περίπτωση αυτή, ο συνοπτικός τίτλος πρέπει να παρατίθεται μεταξύ παρενθέσεων και εισαγωγικών στο κυρίως κείμενο της παραπέμπουσας πράξης, όπως ακριβώς ισχύει για οποιαδήποτε άλλη συντομογραφία.

Περίληπτικά:

8.6. Ο πλήρης τίτλος μιας πράξης περιλαμβάνει κατά σειρά:

- (1) ένδειξη του τύπου της πράξης (κανονισμός, οδηγία, απόφαση, ενδεχομένως εκδιδόμενος/-η κατ' εξουσιοδότηση ή εκτελεστικός/-ή).
- (2) τη συντομογραφία ή το ακρώνυμο του οικείου τομέα (ΕΕ, ΚΕΠΠΑ ή Ευρατόμ), το έτος και τον αύξοντα αριθμό της πράξης ⁽⁶⁾.
- (3) το όνομα του οργάνου ή των οργάνων που εκδίδει/-ουν την πράξη.
- (4) αναλόγως της περιπτώσεως, την ημερομηνία υπογραφής (για τις πράξεις που εκδίδονται με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, τον προϋπολογισμό και τις αποφάσεις επί θεμάτων προϋπολογισμού οι οποίες εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Συμβουλίου) ή την ημερομηνία έκδοσης.
- (5) τον τίτλο, δηλαδή συνοπτική παράθεση του αντικειμένου.

9

ΣΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ («ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΥΗ») ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ Η ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ.

9.1. Τα σημεία αναφοράς, τα οποία παρατίθενται στην αρχή του προοιμίου, μνημονεύουν:

⁽⁶⁾ Με ορισμένες εξαιρέσεις, όλα τα κείμενα που δημοσιεύονται στη σειρά «L» της Επίσημης Εφημερίδας από την 1η Ιανουαρίου 2015 λαμβάνουν, ανεξάρτητα από τον τύπο της πράξης (κανονισμός, οδηγία, απόφαση κ.λπ), αύξοντα αριθμό ως ακολούθως: (Τομέας) ΕΕΕΕ/Α. Η αρίθμηση που έχει δοθεί σε πράξεις δημοσιευθείσες πριν από την εν λόγω ημερομηνία παραμένει ως έχει.

- > τη νομική βάση της πράξης, δηλαδή τη διάταξη που αναθέτει την αρμοδιότητα για την έκδοση της εν λόγω πράξης·
- > τις προτάσεις, πρωτοβουλίες, συστάσεις, αιτήσεις ή γνωμοδοτήσεις που προβλέπονται από τις Συνθήκες [οι πράξεις διαδικαστικού χαρακτήρα που δεν προβλέπονται από τις Συνθήκες αναφέρονται σε τελική αιτιολογική σκέψη ⁽⁷⁾]. εάν πρόκειται για νομοθετική πράξη, προστίθενται σημεία αναφοράς σχετικά με τη διαβίβαση του σχεδίου της πράξης στα εθνικά κοινοβούλια και σχετικά με τη νομοθετική διαδικασία που ακολουθήθηκε (συνήθης ή ειδική νομοθετική διαδικασία).

Πρέπει να επαληθεύεται ότι αυτό που αναφέρεται αποτελεί πράγματι σημείο αναφοράς και δεν έχει θέση αλλού (βλ. σημεία 9.13 και 9.14).

Παρουσίαση

- 9.2.** Κάθε σημείο αναφοράς εισάγεται, κατά κανόνα, με τις λέξεις «Έχοντας υπόψη».

Η νομική βάση

- 9.3.** Καταρχάς αναφέρεται, γενικά, η Συνθήκη που αποτελεί τη γενική βάση της εκάστοτε ενέργειας.

Το σημείο αναφοράς συντάσσεται ως εξής:

«Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ...»

ή, αναλόγως της περιπτώσεως,

«Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση,»

ή

«Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας ...».

Σε περίπτωση που πρέπει να αναφερθούν περισσότερες Συνθήκες, κάθε Συνθήκη πρέπει να αναφέρεται σε χωριστή γραμμή και με την ακόλουθη σειρά: Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

- 9.4.** Εάν η άμεση νομική βάση της πράξης είναι διάταξη της Συνθήκης, η αναφορά αυτής συνοδεύεται από τη φράση «, και ιδίως» και ακολουθεί το σχετικό άρθρο ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Εντούτοις, για τις γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο διαδικασίας επιτροπής, βλ. σημείο 10.18.

⁽⁸⁾ Όταν η πράξη βασίζεται σε διάταξη πράξης προσχώρησης, ακολουθείται η εξής διατύπωση: «Έχοντας υπόψη την πράξη προσχώρησης ..., και ιδίως το άρθρο ...» ή, ανάλογα με την περίπτωση, «..., και ιδίως το άρθρο ... του πρωτοκόλλου αριθ. ... που προσαρτάται στην εν λόγω πράξη.»

Παράδειγμα:

«Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 43 παράγραφος 2,»

- 9.5.** Εάν, αντίθετα, η άμεση νομική βάση μιας πράξης βρίσκεται σε πράξη του παράγωγου δικαίου ⁽⁹⁾, αυτή παρατίθεται σε δεύτερο σημείο αναφοράς με το σχετικό άρθρο, του οποίου προηγείται επίσης η φράση «, και ιδίως ...».

Παράδειγμα:

«Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1026/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη λήψη ορισμένων μέτρων με στόχο τη διατήρηση των ιχθυοποθεμάτων, κατά των χωρών οι οποίες επιτρέπουν τη διεξαγωγή μη βιώσιμης αλιείας (), και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ),

() ΕΕ L 316 της 14.11.2012, σ. 34.»

- 9.6.** Η νομική βάση πρέπει να διακρίνεται σαφώς από τις διατάξεις που καθορίζουν το αντικείμενο, τις προϋποθέσεις και τις ρυθμίσεις ουσίας των αποφάσεων που θα ληφθούν. Οι καθαρά διαδικαστικές διατάξεις (για παράδειγμα, τα άρθρα 294 και 218 ΣΛΕΕ) δεν αποτελούν νομικές βάσεις (βλ. όμως σημείο 9.7).
- 9.7.** Οι περιπτώσεις των διεθνών συμφωνιών που συνάπτονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 218 ΣΛΕΕ δεν εμπίπτουν στον γενικό τύπο και πρέπει να τύχουν ειδικής μνείας.

Παράδειγμα:

«Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 100 παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 6 στοιχείο α),»

- 9.8.** Με το ίδιο πνεύμα, όταν μια πράξη καθορίζει σε σειρά άρθρων το αντικείμενο των μελλοντικών αποφάσεων και σημειώνει σε άλλο άρθρο το αρμόδιο όργανο για τη λήψη των αποφάσεων αυτών, πρέπει να αναφέρεται μόνο το τελευταίο αυτό άρθρο.
- 9.9.** Επίσης, όταν μια πράξη περιλαμβάνει, στο εσωτερικό του ίδιου άρθρου, μία παράγραφο για το αντικείμενο των μέτρων και άλλη παράγραφο για την ανάθεση αρμοδιότητας, πρέπει να αναφέρεται μόνο η τελευταία αυτή παράγραφος ⁽¹⁰⁾ και όχι ολόκληρο το εν λόγω άρθρο.

⁽⁹⁾ Η παράθεση της πράξης του παράγωγου δικαίου γίνεται με τον εξής τρόπο: ο πλήρης τίτλος της πράξης περιλαμβάνεται στο σημείο αναφοράς και ακολουθεί παραπομπή σε υποσημείωση που περιέχει την αναφορά στην Επίσημη Εφημερίδα (σειρά, αριθμός, ημερομηνία και σελίδα).

⁽¹⁰⁾ Εάν η ίδια παράγραφος περιλαμβάνει δύο αναθέσεις αρμοδιοτήτων, για παράδειγμα μία στο Συμβούλιο και μία στην Επιτροπή, πρέπει επίσης να αναφέρεται το σχετικό εδάφιο.

Παραδείγματος χάρι, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής των δασμολογικών ποσοστώσεων για προϊόντα τα οποία υπάγονται σε κοινή οργάνωση αγοράς, θα αναφερθεί το άρθρο 144 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου.

Οι διαδικαστικές πράξεις

- 9.10.** Τα σημεία αναφοράς που αφορούν προπαρασκευαστικές πράξεις προβλεπόμενες από τις Συνθήκες, ιδίως δε γνωμοδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών, πρέπει να ακολουθούνται από παραπομπή σε υποσημείωση, στην οποία αναγράφεται η Επίσημη Εφημερίδα (ΕΕ) όπου δημοσιεύθηκε η πράξη (παράδειγμα: ΕΕ C 17 της 22.1.1996, σ. 430). Εάν η εκάστοτε πράξη δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί, διευκρινίζεται στην υποσημείωση η ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε.

Παράδειγμα:

«() Γνώμη της 1ης Απριλίου 1996 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα).»

- 9.11.** Όταν πρόκειται για τη συνήθη ή ειδική νομοθετική διαδικασία, το σημείο αναφοράς που αφορά τη διαβίβαση του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια έχει την εξής διατύπωση:

«Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,»

Στις ίδιες αυτές περιπτώσεις, το σημείο αναφοράς που σχετίζεται με τη μνεία της νομοθετικής διαδικασίας έχει την εξής διατύπωση:

«Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,»

ή

«Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,»

Στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, οσάκις επιλαμβάνεται του θέματος η επιτροπή συνδιαλλαγής και η προσπάθεια συνδιαλλαγής έχει τελεσφορήσει, το σημείο αναφοράς έχει την εξής διατύπωση:

«Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, υπό το πρίσμα του κοινού σχεδίου που εγκρίθηκε στις ... από την επιτροπή συνδιαλλαγής,»

Το σημείο αναφοράς που σχετίζεται με τη μνεία της νομοθετικής διαδικασίας ακολουθείται από παραπομπή σε υποσημείωση, στην οποία αναφέρονται όλα τα σχετικά διαδικαστικά στάδια.

- 9.12.** Το σημείο αναφοράς σχετικά με τη διαδικασία πρέπει να χρησιμοποιείται για ορισμένες πράξεις που θεσπίζονται δυνάμει νομικής βάσης η οποία παραπέμπει σε διαδικασία θέσπισης που περιλαμβάνεται σε άλλο άρθρο της Συνθήκης. Για παράδειγμα, το άρθρο 132 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ (νομική βάση) παραπέμπει στη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 129 παράγραφος 4 της ίδιας Συνθήκης. Αυτή η τελευταία διάταξη, όπως ακριβώς ισχύει για τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και για τις ειδικές νομοθετικές διαδικασίες, πρέπει να αποτελεί αντικείμενο αναφοράς:

«Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 129 παράγραφος 4 της Συνθήκης,»

Ενδείξεις που δεν αποτελούν σημεία αναφοράς

- 9.13.** Πρέπει να επαληθεύεται εάν το προς αναφορά σημείο αφορά είτε τη νομική βάση είτε τη διαδικασία. Εάν η υπενθύμιση του ουσιαστικού περιεχομένου διατάξεων άλλων από τη νομική βάση αποδεικνύεται απαραίτητη για τη σωστή κατανόηση του διατακτικού ή ενόψει του ελέγχου της νομιμότητας, η υπενθύμιση αυτή γίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις. Πιο γενικές υπενθυμίσεις μπορούν κάλλιστα να συμπεριληφθούν στην αιτιολογική έκθεση.
- 9.14.** Οι γενικές θεσμικές διατάξεις της ΣΛΕΕ (για παράδειγμα, τα άρθρα 238 και 288), που εφαρμόζονται επίσης όσον αφορά την εκάστοτε πράξη, δεν πρέπει ούτε αυτές να μνημονεύονται στα σημεία αναφοράς.

Σημείωση: Ορισμένες προκαταρκτικές πράξεις (γνωμοδοτήσεις τεχνικών οργάνων, διαβουλεύσεις μη προβλεπόμενες από τις Συνθήκες) εντάσσονται κανονικά στο τέλος των αιτιολογικών σκέψεων και εισάγονται με τύπους όπως «Ο/Η/Το (ονομασία του οργάνου) διατύπωσε γνώμη ...», «Αφού ζητήθηκε η γνώμη ... του/της (ονομασία του οργάνου)».

Εξάλλου, αν πρόκειται για εσωτερική συμφωνία ή απόφαση των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, οι ακόλουθες μνείες παρατίθενται στο τέλος των σημείων αναφοράς:

«Μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή,»,

ή

«Σε συμφωνία με την Επιτροπή,».

10

ΟΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΩΣ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟΥ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΑΝΑΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΟΥΤΕ ΝΑ ΠΑΡΑΦΡΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥΣ. ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΟΥΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ.

- 10.1.** Με τον όρο «αιτιολογικές σκέψεις» εννοείται το μέρος της πράξης που περιέχει την αιτιολόγησή της και περιλαμβάνεται μεταξύ των σημείων αναφοράς και του διατακτικού της πράξης. Η αιτιολόγηση αρχίζει με τις λέξεις «Εκτιμώντας τα ακόλουθα:» και συνεχίζει με αριθμημένα σημεία (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 11), που αποτελούνται από μία ή περισσότερες πλήρεις περιόδους. Διατυπώνεται σε μη προστακτική γλώσσα, διότι δεν πρέπει να συγχέεται με τη γλώσσα του διατακτικού.
- 10.2.** Η αιτιολόγηση των κανονισμών, οδηγιών και αποφάσεων είναι υποχρεωτική. Έχει ως στόχο να γνωστοποιήσει σε κάθε ενδιαφερόμενο τις περιστάσεις υπό τις οποίες το όργανο που εκδίδει την πράξη άσκησε την αρμοδιότητα που αφορά την εν λόγω πράξη ^[11] και να δώσει τη δυνατότητα στους διαδίκους να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους, καθώς και στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ασκήσει τον έλεγχό του.
- 10.3.** Εάν είναι απαραίτητη η υπενθύμιση του ιστορικού πλαισίου της πράξης, η αφήγηση ακολουθεί τη χρονολογική σειρά των γεγονότων. Τα στοιχεία της αιτιολόγησης των ειδικών διατάξεων της πράξης ακολουθούν, στο μέτρο του δυνατού, τη σειρά των διατάξεων αυτών.

Η ιδανική διάρθρωση της αιτιολόγησης μιας πράξης αποτελείται από τα εξής:

- συνοπτική έκθεση των πραγματικών και νομικών δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη,
- το συμπέρασμα ότι είναι αναγκαία ή σκόπιμη η λήψη των μέτρων που καθορίζονται στο διατακτικό.

[11] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 24/62, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1963, σ. 131, ελληνική ειδική έκδοση, τόμος 1954-1964, σ. 911.

- 10.4.** Δεν είναι δυνατό να εξειδικευθεί περισσότερο το περιεχόμενο μιας σωστής αιτιολόγησης για μια νομική πράξη της Ένωσης. Πράγματι, είναι αδύνατη η επίτευξη ομοιομορφίας στον τρόπο αιτιολόγησης των γενικών και ατομικών πράξεων που αφορούν διαφορετικά ζητήματα ή έχουν εκδοθεί υπό διαφορετικές περιστάσεις.

Είναι δυνατή, ωστόσο, η διατύπωση ορισμένων κανόνων αρχής όσον αφορά την αιτιολόγηση

- 10.5.** Οι αιτιολογικές σκέψεις πρέπει να αιτιολογούν με συνοπτικό τρόπο τις ουσιώδεις διατάξεις του διατακτικού της πράξης και ως εκ τούτου:
- 10.5.1.** Οι αιτιολογικές σκέψεις πρέπει να συνιστούν *πραγματική αιτιολογία*. Αυτό αποκλείει την παράθεση των νομικών βάσεων (οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται στα σημεία αναφοράς) ή την επανάληψη του χωρίου της διάταξης που αναφέρεται ως νομική βάση, βάσει του οποίου ανατίθεται η αρμοδιότητα δράσης. Επιπλέον, οι αιτιολογικές σκέψεις είναι περιττές ή δεν ανταποκρίνονται στον στόχο τους εάν απλώς προαναγγέλλουν το αντικείμενο του κειμένου ή αναπαράγουν και δη παραφράζουν τις διατάξεις του, χωρίς να αναφέρουν τους λόγους.
- 10.5.2.** Απαγορεύονται οπωσδήποτε οι αιτιολογικές σκέψεις που διαπιστώνουν απλώς ότι πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις, χωρίς να σημειώνουν τους λόγους που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους.
- 10.5.3.** Πρέπει να αποφεύγεται η αιτιολόγηση μιας πράξης να γίνεται, έστω και εν μέρει, με απλή παραπομπή στην αιτιολογία άλλης πράξης (έμμεση αιτιολογία) ^[12].
- 10.6.** Βεβαίως, δεν χρειάζεται να αιτιολογείται χωριστά κάθε διάταξη. Αντίθετα, πρέπει πάντα να αιτιολογείται η κατάργηση μιας πράξης ή η απαλοιφή μιας διάταξης (βλ. επίσης σημείο 10.14).
- 10.7.** Κάθε αιτιολογική σκέψη που δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον για την αιτιολόγηση του διατακτικού θα πρέπει να αποκλείεται, με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων. Παραδείγματος χάρη, είθισται να αιτιολογείται η προσφυγή στο άρθρο 352 ΣΛΕΕ σε μια τελευταία αιτιολογική σκέψη με την ακόλουθη διατύπωση:

«Η Συνθήκη δεν προβλέπει, για την έκδοση [της παρούσας απόφασης] [...], άλλες εξουσίες δράσης από αυτές του άρθρου 352,»

^[12] Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση 230/78, Eridania κατά Υπουργού Γεωργίας και Δασών, Συλλογή 1979, σ. 2749, ελληνική ειδική έκδοση, τόμος 1979/μέρος II, σ. 341, και στην υπόθεση 73/74, Papiers peints de Belgique κατά Επιτροπής, Συλλογή 1975, σ. 1491, ελληνική ειδική έκδοση, τόμος 1975, σ. 457.

- 10.8.** Ομοίως, όταν μια νομική βάση επιτρέπει την έκδοση νομικών πράξεων χωρίς να διευκρινίζει το είδος («Το Συμβούλιο θεσπίζει τα απαραίτητα μέτρα ...»), και δεν προκύπτει από το περιεχόμενο του ληπτέου μέτρου ποιος από τους τύπους πράξεων της Ένωσης είναι κατάλληλος, είναι ενδεχομένως χρήσιμο να παρατίθενται οι λόγοι επιλογής του συγκεκριμένου τύπου πράξης. Συνεπώς, εάν σε δεδομένη περίπτωση είναι δυνατή η νομοθετική ρύθμιση με την έκδοση κανονισμού που έχει άμεση ισχύ, είναι δυνατό να εξηγηθεί στο αιτιολογικό γιατί προκρίνεται η έκδοση οδηγίας, η οποία απαιτεί τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο. Επίσης, ο συντάκτης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης εξαρτάται από τη φύση της πράξης ή της διάταξης

A. ΠΡΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ

- 10.9.** Στις *βασικές πράξεις* δίδεται περισσότερο βάρος στην ανάλυση της γενικής φιλοσοφίας της πράξης από ό,τι στην επεξήγηση του λόγου ύπαρξης κάθε διάταξης. Ωστόσο, ορισμένες ειδικές διατάξεις αιτιολογούνται ιδιαίτερα είτε λόγω της σημασίας τους είτε διότι δεν εντάσσονται στην προαναφερόμενη γενική γραμμή.
- 10.10.** Στις πράξεις *εφαρμογής*, μολονότι πάντα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια συνοπτικής διατύπωσης, η αιτιολογία είναι αναγκαστικά πιο εξειδικευμένη.
- 10.11.** Ωστόσο, η αιτιολόγηση των πράξεων γενικής ισχύος δεν πρέπει αναγκαστικά να διευκρινίζει, ούτε κατά μείζονα λόγο να εκτιμά τα γεγονότα ενόψει των οποίων εκδίδεται η πράξη. Ειδικότερα, δεν είναι πρακτικά δυνατή η λεπτομερής και αριθμητικά τεκμηριωμένη αιτιολόγηση των διατάξεων που αφορούν τον καθορισμό των δασμών εισαγωγής ή τις γεωργικές επιστροφές· επομένως, είναι σκόπιμο να επισημαίνονται απλώς τα κριτήρια και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τους υπολογισμούς, με αναφορά, αφενός, στη συνολική κατάσταση που οδήγησε στην έκδοση της πράξης και, αφετέρου, στους γενικούς στόχους που η πράξη αυτή επιδιώκει ^[13].

[13] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 16/65, Schwarze κατά Einfuhr- und Vorratstelle für Getreide und Futtermittel, Συλλογή 1965, σ. 1081, ελληνική ειδική έκδοση, τόμος 1965-1968, σ. 191.

B. ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

10.12. Οι ατομικές πράξεις πρέπει να αιτιολογούνται με μεγαλύτερη ακρίβεια.

10.13. Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάρη, για τις αποφάσεις με τις οποίες απορρίπτεται ένα αίτημα. Οι αποφάσεις στον τομέα του ανταγωνισμού, στις οποίες πρέπει να περιγραφούν πολύπλοκες νομικές και πραγματικές καταστάσεις, χρήζουν ομοίως διεξοδικής αιτιολόγησης· ωστόσο, δεδομένου ότι η απόφαση πρέπει να παραμείνει σαφής, πρέπει και εκεί να καταβληθεί προσπάθεια συνοπτικής διατύπωσης.

Γ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

10.14. Ορισμένες διατάξεις πρέπει να αιτιολογούνται με ιδιαίτερη μέριμνα, κυρίως αυτές που:

- > εκδίδονται κατά παρέκκλιση·
- > είναι αντίθετες με το γενικό καθεστώς·
- > αποτελούν εξαιρέσεις σε γενικές αρχές, π.χ. διατάξεις αναδρομικής ισχύος·
- > ενδέχεται να θίξουν τα συμφέροντα ορισμένων ενδιαφερομένων·
- > καθορίζουν την έναρξη ισχύος την ημέρα της δημοσίευσης.

Δ. ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

10.15. Για τις αρχές αυτές, είναι σκόπιμο να παρατίθεται ειδική αιτιολόγηση.

10.15.1. Τα θεσμικά όργανα, κατά την άσκηση των κανονιστικών τους αρμοδιοτήτων, λαμβάνουν υπόψη την αρχή της επικουρικότητας και αιτιολογούν την τήρησή της τόσο στην αιτιολογική έκθεση όσο και, με πιο συνοπτικό τρόπο, στις αιτιολογικές σκέψεις.

10.15.2. Το κείμενο της αιτιολογικής σκέψης για την επικουρικότητα ποικίλλει από περίπτωση σε περίπτωση, αλλά ακολουθεί σε γενικές γραμμές το περίγραμμα του σημείου 10.15.4. Ωστόσο, πρέπει να γίνει υπενθύμιση της διάκρισης που το άρθρο 5 ΣΕΕ επιχειρεί μεταξύ των τομέων που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα και εκείνων που αφορούν τις άλλες αρμοδιότητες.

- 10.15.3.** Στους τομείς που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα, το άρθρο 5 παράγραφος 4 ΣΕΕ απαιτεί μόνο την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας. Στην περίπτωση αυτή, αρκεί η αιτιολόγηση της αναλογικότητας με μια αιτιολογική σκέψη, η οποία έχει την εξής διατύπωση:

«Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, είναι αναγκαίο και πρόσφορο προκειμένου να υλοποιηθεί ο θεμελιώδης στόχος ... [αναφορά του γενικού στόχου] να ρυθμιστούν ... [αναφορά των ειδικών μέτρων που ρυθμίζονται από την εν λόγω πράξη]. ... [αναφορά της πράξης] ... δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση».

- 10.15.4.** Όταν η αρμοδιότητα της Ένωσης δεν είναι αποκλειστική, η αιτιολογική σκέψη περιλαμβάνει τόσο την αιτιολόγηση για την επικουρικότητα αυτή καθεαυτή όσο και την αιτιολόγηση για την αναλογικότητα, που αναφέρεται προηγουμένως, σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα:

«Δεδομένου ότι οι στόχοι του/της παρόντος/παρούσας ... [διευκρίνιση του είδους της πράξης] ... [ενδεχομένως, αναφορά των στόχων] δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη ... [αναφορά των λόγων], μπορούν όμως, λόγω ... [αναφορά στην κλίμακα ή τις επιπτώσεις της δράσης], να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο/η παρών/-ούσα ... [διευκρίνιση του είδους της πράξης] δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών».

- 10.15.5.** Τα υποδείγματα που προτείνονται ανωτέρω πρέπει να συμπληρώνονται και να αναπτύσσονται κατά περίπτωση με βάση τις ενδείξεις που παρατίθενται εντός παρενθέσεως, ούτως ώστε να παρέχεται ουσιαστική αιτιολόγηση. Αποκλίσεις από τα υποδείγματα επιτρέπονται, υπό την προϋπόθεση ότι η αναγκαιότητα ανάληψης δράσης σε επίπεδο Ένωσης, καθώς επίσης, αναλόγως της περιπτώσεως, η αναλογικότητα της δράσης προκύπτουν με σαφήνεια από τις αιτιολογικές σκέψεις.

Αιτιολόγηση σχετικά με την ανάθεση κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων και τις εκτελεστικές αρμοδιότητες

- 10.16.** Στις βασικές πράξεις οι οποίες προβλέπουν την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την Επιτροπή, ειδική αιτιολόγηση κάνει αναφορά στο άρθρο 290 ΣΛΕΕ. Όσον αφορά το κείμενο της αιτιολόγησης αυτής και των αντιστοιχικών διατάξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ανέλαβαν τη δέσμευση να παραπέμπουν, στο μέτρο του δυνατού, στις τυποποιημένες διατυπώσεις που τα εν λόγω θεσμικά όργανα έχουν καθορίσει από κοινού.
- 10.17.** Στις βασικές πράξεις οι οποίες προβλέπουν την έκδοση εκτελεστικών πράξεων από την Επιτροπή (άρθρο 291 ΣΛΕΕ), ειδική αιτιολόγηση κάνει αναφορά, εφόσον είναι σκόπιμο, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή ^[14].

Μνεία των διαβουλεύσεων

- 10.18.** Οι διαβουλεύσεις οι οποίες προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 αναφέρονται στο προοίμιο των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται από την Επιτροπή.

Η διαβούλευση με επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης (άρθρο 5 του κανονισμού) παράγει οπωσδήποτε έννομες συνέπειες. Μνεία αυτής δεν γίνεται σε σημείο αναφοράς αλλά στην τελευταία αιτιολογική σκέψη.

Παράδειγμα:

«(...) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής [ονομασία της επιτροπής],»

Από την άλλη πλευρά, η διαβούλευση με επιτροπή στο πλαίσιο της συμβουλευτικής διαδικασίας (άρθρο 4 του κανονισμού) μνημονεύεται στο τελευταίο σημείο αναφοράς, το οποίο εν προκειμένω έχει την εξής διατύπωση:

«Κατόπιν διαβούλευσης με την επιτροπή [ονομασία της επιτροπής],»

[14] ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

11

ΟΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΥΝΤΑΙ.

- 11.1.** Η πρακτική αυτή δικαιολογείται από προφανείς λόγους σαφήνειας της νομοθεσίας και διευκόλυνσης των παραπομπών, τόσο πριν όσο και μετά την έκδοση του κειμένου.

Εφαρμόζεται όχι μόνο στις νομικές πράξεις γενικής ισχύος αλλά και σε κάθε πράξη των θεσμικών οργάνων η οποία συντάσσεται με βάση τον επίσημο τύπο (τίτλος, προοίμιο, διατακτικό).

- 11.2.** Η παρουσίαση είναι η ακόλουθη:

«Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) ...

(2) ...».

Σημείωση: Κάθε αιτιολογική σκέψη αρχίζει με κεφαλαίο γράμμα και ολοκληρώνεται με τελεία, εκτός από την τελευταία αιτιολογική σκέψη, που τελειώνει με κόμμα.

- 11.3.** Εάν υπάρχει μόνο μία αιτιολογική σκέψη, τότε αυτή δεν αριθμείται.

12

ΤΟ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ ΜΙΑΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ, ΟΠΩΣ ΕΥΧΕΣ Ή ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ, ΟΥΤΕ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΑΡΑΓΟΥΝ Ή ΠΑΡΑΦΡΑΖΟΥΝ ΧΩΡΙΑ Ή ΑΡΘΡΑ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΥΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΔΙΑΤΑΞΗ.

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΓΓΕΛΛΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΛΛΩΝ ΑΡΘΡΩΝ Ή ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.

Διατάξεις χωρίς κανονιστικό χαρακτήρα σε δεσμευτικές πράξεις

- 12.1.** Οι πράξεις που έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα πρέπει να θεσπίζουν κανόνες και να περιλαμβάνουν τις απαραίτητες ενδείξεις (για παράδειγμα: πεδίο εφαρμογής, ορισμούς) για την κατανόηση και την ορθή εφαρμογή των κανόνων αυτών. Όλα τα υπόλοιπα είναι περιττά: ευχές, προθέσεις, δηλώσεις δεν έχουν θέση στο διατακτικό μιας δεσμευτικής πράξης.

Παράδειγμα προς αποφυγή διάταξης χωρίς κανονιστικό χαρακτήρα που περιλαμβάνεται σε κανονισμό:

«Για να ενθαρρύνουν τη χρησιμοποίηση προϊόντων που φέρουν οικολογικό σήμα, η Επιτροπή και άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης, καθώς και άλλες δημόσιες αρχές σε εθνικό επίπεδο, θα πρέπει, με την επιφύλαξη του δικαίου της Ένωσης, να δίνουν το καλό παράδειγμα με τον καθορισμό των απαιτήσεών τους για τα προϊόντα.»

Η διάταξη αυτή εκφράζει καθαρά μια ευχή που δεν δεσμεύει καθόλου τους αποδέκτες της. Επομένως, δεν έχει θέση σε δεσμευτική πράξη αλλά σε ανακοίνωση ή σύσταση που θα συνόδευε την εν λόγω πράξη.

Διατάξεις που αναπαράγουν ή παραφράζουν χωρία ή άρθρα των Συνθηκών ή άλλων πράξεων

12.2. Η πρακτική αυτή είναι περιττή και επικίνδυνη. Ας πάρουμε ως παράδειγμα μια πράξη που βασίζεται στο άρθρο 46 ΣΛΕΕ, το οποίο σημειώνεται δεόντως στα σημεία αναφοράς. Είναι περιττή η σύνταξη ενός εδαφίου που επαναλαμβάνει το άρθρο 45 παράγραφος 1, σύμφωνα με το οποίο «Εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ένωσης». Ο συντάκτης πρέπει να αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει να εφαρμόσει τη διάταξη αυτή και όχι απλώς να την επαναλαμβάνει. Επιπλέον, η επανάληψη αυτή είναι επικίνδυνη, διότι κάθε απόκλιση σε σχέση με τους αρχικούς όρους μπορεί να δώσει την εντύπωση ότι επιδιώκεται διαφορετικό αποτέλεσμα ή ακόμα και να δημιουργήσει ένα είδος τεκμηρίου ως προς το αποτέλεσμα αυτό.

Διατάξεις που αναγγέλλουν απλώς το περιεχόμενο άλλων άρθρων

12.3. Οι διατάξεις αυτού του τύπου έχουν κατά κανόνα την εξής διατύπωση: «Προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή αυτό το σύστημα, το Συμβούλιο λαμβάνει τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 3, 4 και 5.»

Τέτοιου είδους διατάξεις πρέπει να αποφεύγονται στο μέτρο του δυνατού, διότι τα εν λόγω άρθρα περιλαμβάνουν μόνο τους όλες τις κατάλληλες λεπτομέρειες που αφορούν την εφαρμογή τους. Επιπλέον, η διάρθρωση αυτή θα μπορούσε να προκαλέσει σύγχυση ως προς το ποια είναι η νομική βάση για ένα μελλοντικό εκτελεστικό μέτρο: είναι το άρθρο που περιλαμβάνει την αναφορά ή το άρθρο στο οποίο γίνεται αναφορά;

Διατάξεις που επαναλαμβάνουν τον τίτλο της πράξης

12.4. Ακόμα και όπου η χρήση των λέξεων που αποτελούν τον τίτλο της πράξης δεν μπορεί να αποφευχθεί (για παράδειγμα, στο άρθρο που καθορίζει το αντικείμενο και την εμβέλεια της πράξης), πρέπει με τον τρόπο αυτό να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εξειδίκευση των παραμέτρων του κειμένου.

13

ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ, ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΕΤΑΙ ΑΡΘΡΟ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΙ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.

- 13.1.** Το «αντικείμενο» είναι το θέμα με το οποίο ασχολείται η πράξη, ενώ το «πεδίο εφαρμογής» καθορίζει τις κατηγορίες πραγματικών ή νομικών καταστάσεων και τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται η πράξη.
- 13.2.** Ένα πρώτο άρθρο, το οποίο καθορίζει το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής, είναι σύνηθες στις διεθνείς συμφωνίες και περιλαμβάνεται, ομοίως, αρκετά συχνά στις πράξεις της Ένωσης. Η χρησιμότητά του πρέπει να εκτιμάται κατά περίπτωση.
- 13.3.** Εάν το άρθρο αυτό παραφράζει απλώς τον τίτλο, είναι περιττό. Αντίθετα, μπορεί να παρέχει στον αναγνώστη στοιχεία που δεν έχουν ενσωματωθεί στον τίτλο χάριν συντομίας αλλά τα οποία θα του επιτρέψουν να διαπιστώσει ευθύς εξαρχής ποιον αφορά η πράξη. Ακριβώς για τον σκοπό αυτό, πρέπει να καταβάλλονται προσπάθειες για να μην οδηγηθεί σε εσφαλμένα συμπεράσματα ο αναγνώστης.

Για παράδειγμα, εάν ένα άρθρο αναφέρει ότι η πράξη εφαρμόζεται σε «*οχήματα που έχουν μέγιστη ταχύτητα ίση ή μεγαλύτερη των 25 km/h*», η εν λόγω πράξη θα μπορούσε ασφαλώς να περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις που ισχύουν π.χ. για τα οχήματα που έχουν μέγιστη ταχύτητα 50 km/h, διότι τα οχήματα αυτά εμπίπτουν εν πάση περιπτώσει στο καθορισμένο πεδίο. Αντίθετα, καμία διάταξη δεν μπορεί να αφορά όχημα που έχει μέγιστη ταχύτητα π.χ. 20 km/h, δεδομένου ότι, λόγω του άρθρου για το «πεδίο εφαρμογής», ο κατασκευαστής ή ο ιδιοκτήτης του οχήματος αυτού θα μπορούσε να μην έχει διαβάσει τη συνέχεια του διατακτικού.

- 13.4.** Μερικές φορές, ο διαχωρισμός μεταξύ πεδίου εφαρμογής και ορισμού δεν είναι σαφής. Στο ακόλουθο παράδειγμα, ο ορισμός που δίδεται περιέχει συγχρόνως και το πεδίο εφαρμογής της πράξης:

«Άρθρο 1

Ως “όχημα”, κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται κάθε μηχανοκίνητο όχημα που προορίζεται να κυκλοφορεί επί οδού, με ή χωρίς αμάξωμα, το οποίο έχει τουλάχιστον τέσσερις τροχούς και από κατασκευή μέγιστη ταχύτητα μεγαλύτερη των 25 km/h, καθώς επίσης και τα ρυμουλκούμενά του, εξαιρουμένων των οχημάτων που μετακινούνται επί σιδηροτροχών, των γεωργικών μηχανών και των μηχανημάτων δημοσίων έργων.»

Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να έχει συνταχθεί ως εξής: «*Άρθρο 1 — Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε μηχανοκίνητο όχημα που προορίζεται ...*», ενώ η φράση θα τελείωνε με τη λέξη «όχημα» εντός παρενθέσεως. Η λύση αυτή πρέπει κανονικά να προτιμάται, ιδίως αν η πράξη δεν περιλαμβάνει άρθρο με άλλους ορισμούς, διότι επιτρέπει τη σαφέστερη και αμεσότερη διατύπωση του πεδίου εφαρμογής.

14

ΟΤΑΝ ΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΟΡΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟΣΗΜΑΝΤΟΙ, ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟ ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΝΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΑΡΘΡΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ. ΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

- 14.1.** Κάθε όρος πρέπει να χρησιμοποιείται με τη σημασία που έχει στην τρέχουσα ή την εξειδικευμένη γλώσσα. Ωστόσο, η νομική σαφήνεια μπορεί να απαιτεί τον καθορισμό, από την ίδια την πράξη, της σημασίας των χρησιμοποιούμενων λέξεων. Αυτό ισχύει κυρίως όταν ο όρος έχει πολλές σημασίες, αλλά πρέπει να γίνει κατανοητός μόνο με μία από αυτές, ή εάν για τους σκοπούς της πράξης επιθυμούμε να περιορίσουμε ή να διευρύνουμε την έννοια σε σχέση με τη σημασία που συνήθως αποδίδεται στη συγκεκριμένη λέξη. Σημειώνεται ότι ο ορισμός δεν πρέπει να είναι αντίθετος με την τρέχουσα έννοια του όρου.

Κάθε όρος του οποίου η έννοια έχει προσδιορισθεί με ορισμό πρέπει να χρησιμοποιείται σε ολόκληρη την πράξη με την έννοια που του αποδίδεται στον ορισμό.

- 14.2.** Η δεύτερη φράση της κατευθυντήριας γραμμής σπλιτεύει ένα συχνό συντακτικό σφάλμα.

- 14.2.1.** Παράδειγμα κακής σύνταξης:

«δ) *“καταγγελία”, κάθε πληροφορία που ανακοινώνεται από ... κάθε πρόσωπο που έχει συμφέρον για την ασφάλεια του πλοίου ... εκτός εάν το κράτος μέλος κρίνει ... την καταγγελία προδήλως αβάσιμη· η ταυτότητα του προσώπου που υποβάλλει ... την καταγγελία δεν αποκαλύπτεται στον πλοίαρχο ούτε στον πλοιοκτήτη του συγκεκριμένου πλοίου.»*

- 14.2.2.** Το υπογραμμισμένο μέρος της φράσης δεν αποτελεί ορισμό αλλά αυτοτελές κανονιστικό στοιχείο.
- 14.3.** Το κανονιστικό στοιχείο πρέπει να εντάσσεται στις κανονιστικές διατάξεις. Στο παράδειγμά μας, ο συντάκτης μπορεί να συμπληρώσει ένα άρθρο εισάγοντας το στοιχείο αυτό στην κατάλληλη θέση [«... Εάν το κράτος μέλος παραλάβει μια καταγγελία την οποία δεν θεωρεί προδήλως αβάσιμη ..., (περιγραφή της ενέργειας)»] και προσθέτοντας ως δεύτερο εδάφιο τη φράση «Η ταυτότητα του προσώπου ...».
- 14.4.** Σημειώνεται ότι η απαίτηση να μην εισάγονται αυτοτελή κανονιστικά στοιχεία δεν υπαγορεύεται μόνο από τη μέριμνα τήρησης συστηματικών κανόνων. Η εισαγωγή ανάλογων στοιχείων στον ορισμό εμπεριέχει τον κίνδυνο ο αναγνώστης, αν δεν βρίσκει συγκεντρωμένα όλα μαζί τα κανονιστικά στοιχεία, να ξεχάσει κατά την ερμηνεία ένα μέρος τους.

15

ΤΟ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ (ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ — ΟΡΙΣΜΟΙ — ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ — ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ — ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ — ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ — ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ).

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΣΕ ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ, ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ, ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ. ΟΤΑΝ ΕΝΑ ΑΡΘΡΟ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟ, ΚΑΘΕ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΕΝΔΕΙΚΝΥΤΑΙ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ Ή ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΑΥΛΑ (*).

- 15.1.** Η τυποποιημένη διάρθρωση του διατακτικού αποτελείται από στοιχεία κειμένου εκ των οποίων πολλά ανταποκρίνονται σε κανόνες παρουσίασης περισσότερο ή λιγότερο αυστηρούς. Αυτό ισχύει για τα ακόλουθα στοιχεία:

(*) Στην παρούσα έκδοση του πρακτικού οδηγού στα ελληνικά, η διατύπωση των κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και το υπόλοιπο κείμενο προσαρμόστηκαν στο μέτρο που κρίθηκε αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

- (1) αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 13)·
- (2) ορισμοί (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 14)·
- (3) διατάξεις σχετικά με τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και τις εκτελεστικές πράξεις·
- (4) μέτρα εφαρμογής. Οι διατάξεις που αφορούν τις λεπτομέρειες και τις ημερομηνίες για τη μεταφορά μιας οδηγίας από τα κράτη μέλη ακολουθούν ένα καλά καθορισμένο σχήμα. Άλλες διατάξεις, για παράδειγμα αυτές που αφορούν τις κυρώσεις που πρέπει να προβλέπονται σε εθνικό επίπεδο ή ακόμα τα μέσα έννομης προστασίας που πρέπει να εξασφαλίζονται, προβλέπονται επίσης με τυποποιημένη μορφή·
- (5) μεταβατικές και τελικές διατάξεις. Αυτή η κατηγορία στοιχείων περιλαμβάνει:
 - > την ενδεχόμενη κατάργηση προηγούμενων πράξεων (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 21). Εάν η ημερομηνία της κατάργησης αυτής δεν συμπίπτει με την έναρξη ισχύος της προς θέσπιση πράξης, η ημερομηνία αυτή πρέπει να καθορίζεται σαφώς·
 - > τους κανόνες μετάβασης από το παλιό στο νέο σύστημα. Η διατύπωση που χρησιμοποιείται, καθώς και, ιδίως, ο τρόπος αναφοράς των ημερομηνιών δεν πρέπει να αφήνουν καμία αμφιβολία για την περίοδο κατά την οποία η παλαιά ρύθμιση ή μέρος αυτής εξακολουθεί να εφαρμόζεται όταν το νέο σύστημα αρχίσει να ισχύει·
 - > τις διατάξεις που τροποποιούν προηγούμενες πράξεις (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 18)·
 - > τις χρονικές παραμέτρους της εφαρμογής της πράξης (βλ. κατευθυντήρια γραμμή 20).

15.2. Τα άλλα στοιχεία, δηλαδή τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, καθώς και οι διαδικαστικές διατάξεις εξαιρουμένων εκείνων που αφορούν τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις, αντιπροσωπεύουν το κυρίως κανονιστικό μέρος της πράξης, και η μορφή τους συγκεκριμενοποιείται ανάλογα με τον επιδιωκόμενο στόχο και τον βαθμό πολυπλοκότητας του προβλεπόμενου συστήματος.

- 15.3.** Όταν ένα άρθρο περιλαμβάνει κατάλογο, πρέπει να υπάρχει μέριμνα ώστε κάθε στοιχείο του να συντονίζεται και να συνδέεται άμεσα με την εισαγωγική φράση. Γι' αυτό τον σκοπό, είναι καλύτερα να αποφεύγεται η παρεμβολή αυτόνομων φράσεων ή εδαφίων σε μια απαρίθμηση.

Παράδειγμα σύνταξης προς αποφυγή:

«Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν ελέγχους προκειμένου να εξακριβώσουν:

- τη συμφωνία μεταξύ των αγορών και των παραδόσεων,
Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιοι συντελεστές, οι αρμόδιες αρχές διενεργούν την επιθεώρηση με βάση ιδίως τους συντελεστές μεταποίησης που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις εφαρμόζονται οι συντελεστές που είναι εν γένει αποδεκτοί από την εν λόγω βιομηχανία,
- την ορθή τελική χρήση των πρώτων υλών,
- την τήρηση των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.»

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αντί απαρίθμησης, είναι προτιμότερο ένα κείμενο με την ακόλουθη διατύπωση:

«Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν ελέγχους προκειμένου να εξακριβώσουν τη συμφωνία μεταξύ των αγορών και των παραδόσεων.

Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν την επιθεώρηση με βάση ιδίως τους συντελεστές που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, εάν υπάρχουν. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι συντελεστές που είναι εν γένει αποδεκτοί από την εν λόγω βιομηχανία.

Οι έλεγχοι αποβλέπουν επίσης στην εξακρίβωση της ορθής χρήσης των πρώτων υλών και της τήρησης των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.»

- 15.4.** Οι οργανικές υποδιαίρεσεις του διατακτικού μιας νομικής πράξης περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα. Οι απλές πράξεις αποτελούνται από άρθρα και τις υποδιαίρεσεις τους. Οι γενικές υποδιαίρεσεις μιας πράξης ξεκινούν από το κεφάλαιο, που διαιρείται εάν είναι απαραίτητο σε τμήματα. Μόνο εφόσον το κείμενο είναι εξαιρετικά πολύπλοκο, τα κεφάλαια μπορούν να ομαδοποιούνται σε τίτλους, και αυτοί ενδεχομένως σε μέρη.

Κατηγορία/ Ονομασία	Σύμβολο	Μορφή της αναφοράς	Παρατηρήσεις
I. Γενικές υποδιαίρεσεις			Υποδιαίρεσεις με ή χωρίς επικεφαλίδα
— Μέρος	Μέρος I, II (ή Μέρος πρώτο, Μέρος δεύτερο)	(στο) μέρος I, II (ή στο πρώτο μέρος, δεύτερο μέρος)	Χρησιμοποιούνται (όλες ή ορισμένες) σε ορισμένα μεγάλα ή με περίπλοκη διάρθρωση κείμενα
— Τίτλος	Τίτλος I, II	στον τίτλο I, II	
— Κεφάλαιο	Κεφάλαιο I, II (ή 1, 2)	στο κεφάλαιο I, II (ή 1, 2)	
— Τμήμα	Τμήμα 1, 2	στο τμήμα 1, 2	
II. Βασικές υποδιαίρεσεις			Υποδιαίρεσεις με ή χωρίς επικεφαλίδα
— Άρθρο	Άρθρο μόνο Άρθρο 1, 2	το (στο) άρθρο μόνο το (στο) άρθρο 1, 2	Αρίθμηση συνεχής (ανεξάρτητα από γενικότερες υποδιαίρεσεις)
ή			
— Σημείο	I, II (ή A, B) I. (ή A ή 1)	το (στο) σημείο I, II (A, B) το (στο) σημείο I (A, 1) (και όχι «υπό ...»)	Χρησιμοποιείται σε ορισμένες συστάσεις, ψηφίσματα, δηλώσεις
III. Μερικές υποδιαίρεσεις			Υποδιαίρεσεις χωρίς επικεφαλίδα
— Παράγραφος	1., 2.	n (στην) παράγραφο(ς) 1, 2	Αυτοτελές υποσύνολο άρθρου
— Εδάφιο	Χωρίς σύμβολο	το (στο) πρώτο, δεύτερο εδάφιο	Μη αυτοτελές στοιχείο σύνθετου άρθρου ή παραγράφου
— Στοιχείο Σημείο	a), β) 1), 2) i), ii), iii), iv)	το (στο) στοιχείο a), β) το (στο) σημείο 1), 2) το (στο) σημείο i), ii) (και όχι «υπό ...»)	Κατά κανόνα προηγείται εισαγωγική φράση
— Περίπτωση	---	n (στην) πρώτη περίπτωση	
— Περίοδος	Χωρίς σύμβολο	n (στην) πρώτη, δεύτερη περίοδος/-ο	Τίθεται μεταξύ τελειών εκτός της αρχής του κειμένου

Εσωτερικές και εξωτερικές παραπομπές

Κατευθυντήριες γραμμές 16 και 17

16

ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΙ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ, ΟΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ. ΟΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΕΠΑΚΡΙΒΩΣ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ Ή ΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΑΡΑΠΕΜΠΟΥΝ. ΟΜΟΙΩΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΙ ΟΙ «ΔΙΑΣΤΑΥΡΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ» (ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΡΑΞΗ Ή ΑΡΘΡΟ ΠΟΥ ΕΠΙΣΗΣ ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ) ΚΑΙ ΟΙ «ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ» (ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΔΙΑΤΑΞΗ ΠΟΥ ΕΠΙΣΗΣ ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΙ ΣΕ ΑΛΛΗ ΔΙΑΤΑΞΗ).

Εσωτερικές και εξωτερικές παραπομπές

16.1. Η εσωτερική παραπομπή παραπέμπει σε άλλη διάταξη της ίδιας πράξης. Μιλάμε για εξωτερική παραπομπή όταν γίνεται αναφορά σε άλλη πράξη, είτε της Ένωσης είτε άλλης πηγής.

16.1.1. Παράδειγμα εσωτερικής παραπομπής:

Διάταξη η οποία παραπέμπει σε παράρτημα της ίδιας πράξης

«1. Οι κίνδυνοι ενός παρασκευάσματος για το περιβάλλον αξιολογούνται σύμφωνα με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες διαδικασίες:

α) με συμβατική μέθοδο υπολογισμού που περιγράφεται στο παράρτημα III.»

16.1.2. Παράδειγμα εξωτερικής παραπομπής:

Διάταξη η οποία παραπέμπει σε άλλη πράξη

«... β) με προσδιορισμό των επικίνδυνων ιδιοτήτων του παρασκευάσματος για το περιβάλλον οι οποίες είναι αναγκαίες για την προσήκουσα ταξινόμηση σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος VI της οδηγίας ...»

16.2. Οι παραπομπές, τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές, πρέπει να είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στον αναγνώστη να συμβουλευτεί εύκολα την πράξη στην οποία παραπέμπουν.

16.3. Οι εξωτερικές παραπομπές απαιτούν μεγαλύτερη προσοχή. Πρέπει, κυρίως, να εξακριβώνεται ότι η πράξη στην οποία παραπέμπουν είναι επαρκώς σαφής και προσιτή στο κοινό.

Αρχή

- 16.4.** Η παραπομπή πρέπει να γίνεται μόνο εάν:
- > επιτυγχάνεται απλούστευση σε σχέση με την επανάληψη του περιεχομένου του κανόνα στον οποίο γίνεται παραπομπή·
 - > δεν θίγεται η κατανόηση του κανόνα· και
 - > η πράξη στην οποία γίνεται παραπομπή έχει δημοσιευθεί ή είναι επαρκώς προσιτή στο κοινό.
- 16.5.** Επίσης, επιβάλλεται σύνεση κατά τη χρήση παραπομπών λόγω της αρχής της διαφάνειας. Είναι ευκαίριο η ανάγνωση και η κατανόηση μιας πράξης να μην προϋποθέτουν τη μελέτη άλλων πράξεων. Ωστόσο, το ευανάγνωστο μιας πράξης δεν πρέπει να οδηγεί σε επανάληψη στο παράγωγο δίκαιο των διατάξεων του πρωτογενούς δικαίου (βλ. σημείο 12.2).
- 16.6.** Πριν να ληφθεί απόφαση για τη σκοπιμότητα μιας παραπομπής, ενδείκνυται η αξιολόγηση των συνεπειών ενδεχομένων μεταγενέστερων τροποποιήσεων της πράξης στην οποία επιθυμεί να παραπέμψει ο συντάκτης.

Κατανόηση

- 16.7.** Η παραπομπή πρέπει να διατυπώνεται κατά τρόπο ώστε το κεντρικό στοιχείο του κανόνα στον οποίο γίνεται η παραπομπή να μπορεί να γίνει κατανοητό χωρίς να απαιτείται μελέτη του κανόνα αυτού.

Παράδειγμα:

Αντί για:

«Το άρθρο 15 εφαρμόζεται στις εξαγωγές προς τις χώρες ...»,

είναι καλύτερα:

«Η διαδικασία ελέγχου που θεσπίζεται στο άρθρο 15 εφαρμόζεται στις εξαγωγές προς τις χώρες ...»

Σαφήνεια

- 16.8.** Πρέπει να διευκρινίζεται σε ποια πραγματικά στοιχεία ή σε ποιες έννομες συνέπειες ενός κανόνα γίνεται η παραπομπή.
- 16.8.1.** Οι παραπομπές με απλή αναφορά σε άλλη διάταξη που τίθεται εντός παρενθέσεως πρέπει να αποφεύγονται.
- 16.8.2.** Ορισμένες διατάξεις παραπέμπουν σε έναν κανόνα αναφέροντας ότι εφαρμόζεται κατ' αναλογία ή *mutatis mutandis*. Η τεχνική αυτή πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον εφόσον θα ήταν δυσανάλογο να ενταχθεί στο κείμενο, κατάλληλα προσαρμοσμένος, ο κανόνας προς

τον οποίο γίνεται παραπομπή. Στην περίπτωση αυτή, ενδεικνύεται να επισημαίνεται όσο το δυνατό ακριβέστερα σε ποιον βαθμό είναι εφαρμοστέος ο κανόνας προς τον οποίο γίνεται παραπομπή.

- 16.9.** Οι συνέπειες των παραπομπών που εισάγονται με τον τύπο «με την επιφύλαξη» συχνά δεν είναι σαφείς. Μπορεί, ιδίως, να υπάρχουν αντιθέσεις μεταξύ της πράξης που παραπέμπει και της πράξης στην οποία γίνεται η παραπομπή. Οι παραπομπές αυτές μπορούν γενικά να αποφεύγονται με την καλύτερη οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής. Επιπλέον, είναι περιττή η παραπομπή με αυτό τον τύπο σε διατάξεις ανώτερης ιεράρχησης, οι οποίες ούτως ή άλλως εφαρμόζονται.

Παράδειγμα:

Αντί για:

«Τα άρθρα της παρούσας οδηγίας που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία, επισήμανση και τα δελτία δεδομένων ασφαλείας εφαρμόζονται στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, με την επιφύλαξη της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ»,

είναι καλύτερα:

«Τα άρθρα της παρούσας οδηγίας που αφορούν ... εφαρμόζονται στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.»

Παράθεση της πράξης στην οποία αναφέρεται η παραπομπή

- 16.10.** Όταν σε μια πράξη πρέπει να γίνει παραπομπή σε άλλη πράξη, αυτό γίνεται με την υπενθύμιση του τίτλου της τελευταίας, είτε πλήρους με την πηγή δημοσίευσης είτε με συνοπτική μορφή —κυρίως όταν η παράθεση γίνεται στον τίτλο της πρώτης πράξης ή όταν δεν πρόκειται για την πρώτη παράθεση.

- 16.10.1.** Όταν στον τίτλο μιας πράξης παρατίθεται ο τίτλος άλλης πράξης:

- > παραλείπεται από τον τίτλο αυτής της άλλης πράξης το όνομα του οργάνου που την εξέδωσε, εάν πρόκειται για το ίδιο όργανο που εξέδωσε την παραπέμπουσα πράξη (παρ' όλα αυτά, όταν γίνεται παραπομπή προς περισσότερες από μία πράξεις οι οποίες δεν έχουν όλες εκδοθεί από το ίδιο όργανο, αναφέρεται οπωσδήποτε το όργανο το οποίο θέσπισε καθεμιά από τις εν λόγω πράξεις, ακόμη και αν συμπίπτει με το όργανο που εκδίδει την παραπέμπουσα πράξη)·
- > επίσης παραλείπεται η μνεία της ημερομηνίας έκδοσης, εκτός από την περίπτωση πράξεων οι οποίες δεν έχουν ούτε επίσημο αριθμό ούτε αριθμό δημοσίευσης·
- > παραλείπονται επίσης τα στοιχεία που θα βάραιναν άσκοπα τον τίτλο της παραπέμπουσας πράξης και θα μπορούσαν να προκαλέσουν παρανοήσεις, όπως οι φράσεις «και για την τροποποίηση ...» ή «και για την κατάργηση ...», καθώς και οι

λοιπές ενδείξεις οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, έπονται του τίτλου, π.χ. «κωδικοποιημένο κείμενο», «αναδιατύπωση» κ.λπ.

- > δεν σημειώνεται η Επίσημη Εφημερίδα στην οποία δημοσιεύθηκε η παρατιθέμενη πράξη.

16.10.2. Στα σημεία αναφοράς, τα οποία έχουν πανηγυρικό χαρακτήρα, οι πράξεις *αναφέρονται με τον πλήρη τίτλο τους* ⁽¹⁵⁾ στο κυρίως κείμενο του σημείου αναφοράς. Στην περίπτωση των οδηγιών και των αποφάσεων προς κοινοποίηση που έχουν ήδη δημοσιευθεί, προστίθεται ο αριθμός δημοσίευσης. Ο πλήρης τίτλος ακολουθείται από παραπομπή σε υποσημείωση, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία δημοσίευσης της πράξης στην Επίσημη Εφημερίδα. Ωστόσο, στην περίπτωση των Συνθηκών και ορισμένων άλλων πράξεων θεμελιώδους χαρακτήρα (π.χ. πράξεις προσχώρησης, συμφωνία εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ), δεν γίνεται παραπομπή σε υποσημείωση.

Παράδειγμα:

«Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (), και ιδίως ...

() ΕΕ L 65 της 11.3.2011, σ. 1.»

16.10.3. Σε όλη την υπόλοιπη πράξη (αιτιολογικές σκέψεις, διατακτικό και παραρτήματα), εφαρμόζεται απλουστευμένος τρόπος παραπομπής ⁽¹⁶⁾:

- > εάν η παραπομπή αφορά πράξη η οποία αναφέρεται για πρώτη φορά (έστω και αν έχει ήδη αναφερθεί στον τίτλο) και η οποία δεν έχει ήδη μνημονευθεί στα σημεία αναφοράς, *παρατίθενται ο αριθμός της πράξης και η ονομασία του οργάνου που την εξέδωσε, με παραπομπή σε υποσημείωση, στην οποία παρατίθεται ο πλήρης τίτλος της πράξης* ⁽¹⁷⁾ και τα στοιχεία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα.

⁽¹⁵⁾ Από 1ης Ιουλίου 2013 η παράθεση του πλήρους τίτλου περιλαμβάνει όλες τις ενδείξεις που αποτελούν μέρος του τίτλου, π.χ. «και για την τροποποίηση» ή «και για την κατάργηση», αλλά όχι τις λοιπές ενδείξεις οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, έπονται του τίτλου, π.χ. «κωδικοποιημένο κείμενο», «αναδιατύπωση» κ.λπ.

⁽¹⁶⁾ Απλουστευμένος τρόπος παραπομπής, ο οποίος ισχύει από 1ης Ιουλίου 2013.

⁽¹⁷⁾ Από 1ης Ιουλίου 2013 η παράθεση του πλήρους τίτλου περιλαμβάνει όλες τις ενδείξεις που αποτελούν μέρος του τίτλου, π.χ. «και για την τροποποίηση» ή «και για την κατάργηση», αλλά όχι τις λοιπές ενδείξεις οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις έπονται του τίτλου, π.χ. «κωδικοποιημένο κείμενο», «αναδιατύπωση» κ.λπ.

- > αν πρόκειται για πράξη της οποίας ο πλήρης τίτλος και τα στοιχεία δημοσίευσης έχουν ήδη επισημανθεί κατά την πρώτη αναφορά σε αυτήν, είτε στα σημεία αναφοράς είτε στο υπόλοιπο κείμενο, *αρκεί η αναφορά του αριθμού της πράξης.*

Παράδειγμα:

Πρώτη αναφορά:

«κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ()

() Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ L 65 της 11.3.2011, σ. 1).»

Επόμενες αναφορές:

«κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 211/2011»

Ο κανόνας αυτός δεν αποκλείει ορισμένες εξαιρέσεις οι οποίες υπαγορεύονται από την κοινή λογική, π.χ. στην περίπτωση παραρτημάτων τα οποία αποτελούνται από έντυπα ή άλλου είδους έγγραφα που προορίζονται για μεμονωμένη χρήση, όπου ενδέχεται να είναι αναγκαία η επανάληψη του πλήρους τίτλου ή η παράθεση των στοιχείων δημοσίευσης μιας πράξης στην οποία έχει ήδη γίνει αναφορά.

- 16.10.4.** Αποτελεί ορθή νομοθετική τεχνική να αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις οι πράξεις στις οποίες πρόκειται να γίνει παραπομπή στη συνέχεια της πράξης. Τούτο επιτρέπει την ένταξη των πράξεων στο ευρύτερο πλαίσιο τους κατά τον βαθμό που απαιτείται, καθώς επίσης την κατανόηση των λόγων για τους οποίους γίνεται αναφορά στην κάθε πράξη.
- 16.10.5.** Οι παραπομπές σε άλλες πράξεις στο διατακτικό πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες. Το διατακτικό πρέπει να γίνεται κατανοητό από μόνο του, χωρίς ο αναγνώστης να χρειάζεται να ανατρέχει σε άλλες πράξεις. Επίσης, πρέπει να αποφεύγονται οι δυσκολίες που προκύπτουν ενδεχομένως από τις τροποποιήσεις ή την κατάργηση της παρατιθέμενης πράξης.

Δυναμικές παραπομπές

- 16.11.** Γίνεται λόγος για δυναμική παραπομπή όταν ο κανόνας στον οποίο γίνεται παραπομπή νοείται πάντα όπως έχει ενδεχομένως τροποποιηθεί.
- 16.12.** Οι παραπομπές που περιλαμβάνονται στο διατακτικό πράξεων του δικαίου της Ένωσης αποτελούν κατά κανόνα δυναμικές παραπομπές.

Εάν τροποποιηθεί η παρατιθέμενη πράξη, η παραπομπή νοείται ως αναφερόμενη στην τροποποιημένη πράξη. Σε περίπτωση αντικατάστασης της πράξης, η παραπομπή νοείται ως αναφερόμενη στη νέα πράξη. Αν η πράξη καταργηθεί χωρίς να αντικατασταθεί από άλλη πράξη, το όποιο κενό αντιμετωπίζεται μέσω της ερμηνείας. Στην περίπτωση της αναδιατύπωσης και της κωδικοποίησης νομοθεσίας, δηλαδή διαδικασιών οι οποίες συνεπάγονται επίσης αλλαγές της αρίθμησης των άρθρων, οι μεταβολές επισημαίνονται σε πίνακα αντιστοιχίας, που προσαρτάται στην πράξη με την οποία πραγματοποιείται η κωδικοποίηση ή η αναδιατύπωση.

- 16.13.** Ωστόσο, πρέπει να έχει κανείς κατά νου ότι οι δυναμικές παραπομπές μπορούν να αποτελέσουν πρόβλημα ως προς τον καθορισμό μιας κανονιστικής πράξης, υπό την έννοια ότι το περιεχόμενο του κανόνα που κάνει την παραπομπή δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά ποικίλλει ανάλογα με τις μεταγενέστερες ενδεχόμενες τροποποιήσεις του κανόνα στον οποίο γίνεται παραπομπή.

Στατικές παραπομπές

- 16.14.** Γίνεται λόγος για στατική παραπομπή όταν γίνεται παραπομπή σε συγκεκριμένο κείμενο με το περιεχόμενό του σε συγκεκριμένη ημερομηνία και σημειώνεται ο τίτλος της πράξης και η πηγή και επισημαίνεται, ενδεχομένως, μια τροποποιητική πράξη.

Παραδείγματα:

«άρθρα XX του κανονισμού ...[*], όπως τροποποιήθηκαν με τον κανονισμό ...[**].»

«1. Για τους σκοπούς του προϋπολογισμού και των ιδίων πόρων, ... ως ισχύουν ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ και των σχετικών νομικών πράξεων —πρόκειται συγκεκριμένα για τους κανονισμούς (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1552/89 και (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89, και τις αποφάσεις 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ και 94/729/ΕΚ— νοείται το ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση, εφόσον η απόφαση 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ παραμένει εν ισχύι.

2. Όσον αφορά τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών στην Επιτροπή στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3605/93 διαδικασίας σχετικά με τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα, ως ισχύουν ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών νοείται το ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση, ως την κοινοποίηση της 1ης Σεπτεμβρίου 1999.»

- 16.15.** Εάν ο κανόνας στον οποίο παραπέμπει μια στατική παραπομπή έχει τροποποιηθεί ή καταργηθεί, πρέπει, ενδεχομένως, να τροποποιηθεί και ο κανόνας που κάνει την παραπομπή.

- 16.16.** Οι παραπομπές προς νομικές πράξεις της Ένωσης έχουν δυναμικό χαρακτήρα, εκτός αν επισημαίνεται το αντίθετο. Σε ό,τι αφορά τις παραπομπές προς άλλες νομικές πράξεις πλην αυτών της Ένωσης, συνιστάται να επισημαίνεται ρητά εάν πρόκειται για δυναμική ή στατική παραπομπή.

Προσαρμογή μιας παραπομπής

- 16.17.** Η προσαρμογή μιας παραπομπής μπορεί να αποδειχθεί απαραίτητη στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- > εάν το κείμενο προς το οποίο γίνεται παραπομπή καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από νέο κείμενο·
- > σε περίπτωση στατικής παραπομπής, εάν ο κανόνας προς τον οποίο γίνεται παραπομπή τροποποιήθηκε·
- > εάν η τροποποίηση του κανόνα προς τον οποίο γίνεται παραπομπή έχει μη ευκαίριες συνέπειες για τον κανόνα που κάνει την παραπομπή.

- 16.18.** Για τη σχηματική προσαρμογή σε νέο κείμενο, μια απλή ρήτρα αντιστοιχίας αρκεί.

- 16.18.1.** Ενδεχομένως, μπορεί να είναι ενδεδειγμένο να επισυναφθεί σε παράρτημα πίνακας αντιστοιχίας.

Παράδειγμα:

«Οι παραπομπές προς τις καταργούμενες οδηγίες νοούνται ως παραπομπές προς την παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΧ.»

- 16.18.2.** Η αντιστοιχία προς τον νέο κανόνα δεν συνιστάται να γίνεται με τη μορφή κειμένου.

Παράδειγμα σύνταξης προς αποφυγή:

«Στις διατάξεις που ακολουθούν, η φράση «του άρθρου 2 παράγραφος 4 και του άρθρου 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 441/69» αντικαθίσταται από τη φράση «του άρθρου 4 παράγραφος 7 και του άρθρου 5 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 565/80»:

- κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 776/78: άρθρο 2 δεύτερη περίπτωση,
- κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 109/80: άρθρο 1 δεύτερη περίπτωση.»

Διασταυρούμενες παραπομπές

- 16.19.** Διασταυρούμενη παραπομπή είναι η παραπομπή σε άλλον κανόνα, ο οποίος με τη σειρά του παραπέμπει στον κανόνα που κάνει την παραπομπή. Τέτοιες κυκλικές παραπομπές πρέπει να αποφεύγονται.

Διαδοχικές παραπομπές

- 16.20.** Διαδοχική παραπομπή είναι η παραπομπή σε άλλον κανόνα, που με τη σειρά του παραπέμπει σε τρίτο κανόνα και ούτω καθ' εξής. Για την καλή κατανόηση των πράξεων της Ένωσης, τέτοιες διαδοχικές παραπομπές πρέπει να αποφεύγονται.

17

Η ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΗ ΣΤΟ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΜΗ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΔΕΝ ΚΑΘΙΣΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗ. ΕΑΝ ΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΝ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟ ΟΛΟ Ή ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΜΗ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΑΝΑΛΑΒΟΥΝ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟ, ΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΩΣ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.

- 17.1.** Η πρώτη φράση της κατευθυντήριας γραμμής περιορίζεται σε μια διαπίστωση. Παράδειγμα: εάν μια απόφαση εκδίδεται μετά από ένα ψήφισμα, η απόφαση αποτελεί δεσμευτική πράξη, ενώ το ψήφισμα διατηρεί τον χαρακτήρα πολιτικής πράξης, μη δεσμευτικής από νομική άποψη.
- 17.2.** Η δεύτερη φράση της κατευθυντήριας γραμμής αναφέρεται κυρίως στην περίπτωση των τεχνικών κανόνων, που συχνά θεσπίζονται από οργανισμούς τυποποίησης ή ανάλογους οργανισμούς. Συχνά είναι πολύ επαχθής η αναπαραγωγή μιας ογκώδους μη δεσμευτικής πράξης προς την οποία γίνεται παραπομπή· αυτό συμβαίνει συχνά, για παράδειγμα, στην περιγραφή της εξέλιξης των εργαστηριακών δοκιμών. Σε αυτή την περίπτωση παραπέμπουμε απλά στην εν λόγω πράξη.

Παράδειγμα:

«Οι περιεκτικότητες σε πίσσα, νικοτίνη και μονοξειδίο του άνθρακα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2 και 3, που πρέπει να αναγράφονται στα πακέτα των τσιγάρων, μετρούνται βάσει των μεθόδων ISO 4387 για την πίσσα, ISO 10315 για τη νικοτίνη και ISO 8454 για το μονοξειδίο του άνθρακα.

Η ακρίβεια των ενδείξεων στα πακέτα ελέγχεται σύμφωνα με το πρότυπο ISO 8243.»

Εδώ προκύπτει σαφώς ότι ο νομοθέτης είχε την πρόθεση να καταστήσει δεσμευτικό τον αναφερόμενο κανόνα.

- 17.3.** Είναι δυνατόν να παγιωθεί η παραπομπή στον κανόνα στην ισχύουσα διατύπωσή του κατά τη στιγμή της έκδοσης της δεσμευτικής πράξης, με επισήμανση του αριθμού και της ημερομηνίας (ή του έτους) της μη δεσμευτικής πράξης στην οποία παραπέμπουμε ή με εκφράσεις όπως «στη διατύπωση της ...» (βλ. επίσης την κατευθυντήρια γραμμή 16, «Δυναμικές/Στατικές παραπομπές»).
- 17.4.** Ωστόσο, εάν θέλουμε να παραμείνουμε κύριοι της μελλοντικής εξέλιξης της εν λόγω μη δεσμευτικής πράξης, πρέπει να την αναπαράγουμε. Εάν η μη δεσμευτική πράξη δεν αναπαραχθεί στο σύνολό της, είναι συχνά χρήσιμο να διατηρηθεί η διάρθρωση παρουσιάζοντας ταυτόχρονα ορισμένα κενά σημεία ή τμήματα, εάν χρειάζεται με επεξήγηση σε υποσημείωση. Επίσης, όταν επιθυμούμε να παρεμβάλουμε σημεία ή παραρτήματα που δεν υπήρχαν στην πράξη που αναπαράγεται, αυτά αριθμούνται με «α», «β» κ.λπ. Εάν ένα σημείο ή ένα παράρτημα παρεμβάλλεται πριν από το σημείο 1 ή το παράρτημα I, θα εμφανίζεται ως σημείο ή παράρτημα «0».

Παράδειγμα:

- «3α. ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΟΚ ⁽¹⁾
 Κατάλληλο δελτίο εμφανιζόμενο στο παράρτημα Χ επισυνάπτεται στο δελτίο εγκρίσεως ΕΟΚ.
 ...
4. ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΩΣ
 (4.1.)
 (4.2.)
 (4.3.)
 4.4. Κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, σε κάθε όχημα σύμφωνο προς έναν τύπο εγκεκριμένου οχήματος πρέπει να εναποτεθεί, ευκρινώς και σε θέση ευπρόσιτη

[¹] Το κείμενο των παραρτημάτων είναι ανάλογο εκείνου του κανονισμού αριθ. 24 της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του ΟΗΕ· ειδικότερα, αν ένα σημείο του κανονισμού αριθ. 24 δεν έχει αντίστοιχο στην παρούσα οδηγία, ο αριθμός του υποδεικνύεται εντός παρενθέσεως για υπενθύμιση.»

Τροποποιητικές πράξεις

Κατευθυντήριες γραμμές 18 και 19

18

ΚΑΘΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΣΑΦΗΝΕΙΑ. ΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΠΡΑΞΗ. Η ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ (ΑΡΘΡΟΥ Ή ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΗΣ ΤΟΥ) ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΤΙΜΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ Ή ΤΗΝ ΑΠΑΛΟΙΦΗ ΠΕΡΙΟΔΩΝ, ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ Ή ΛΕΞΕΩΝ.

ΜΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΠΡΑΞΗ.

Αρχή της τυπικής τροποποίησης

- 18.1.** Η μερική τροποποίηση μιας πράξης γίνεται κανονικά με την τυπική τροποποίηση, δηλαδή με την τροποποίηση του κειμένου της πράξης ⁽¹⁸⁾. Επομένως, το κείμενο της τροποποίησης πρέπει να ενταχθεί στο τροποποιητέο κείμενο.

Παράδειγμα:

«Άρθρο 1

Ο κανονισμός ... τροποποιείται ως εξής:

- 1) στο άρθρο 13, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“1. Οι στατιστικές πληροφορίες που απαιτούνται από το σύστημα Intrastat ...»
 - 2) το άρθρο 23 τροποποιείται ως εξής:
 - α) στην παράγραφο 1, τα στοιχεία στ) και ζ) απαλείφονται·
 - β) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“2. Τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν ...”·
 - γ) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος [2 α] (*):

“2α. Καθόσον αφορά τους υπόχρεους παροχής στατιστικών πληροφοριών ...”·
 - δ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [4] (*):

“4. Η Επιτροπή δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα ...”·»
- (*). Βλ. παρατήρηση στο σημείο 18.13.5.

⁽¹⁸⁾ Η παρέκκλιση αποτελεί εξαίρεση σε αυτό τον κανόνα: βλ. σημείο 18.15.

- 18.2.** Κάθε αλλαγή αρίθμησης άρθρων, παραγράφων ή σημείων/στοιχείων πρέπει να αποκλείεται, λόγω των προβλημάτων παραπομπής που μπορεί να προκαλέσει σε άλλες πράξεις. Επίσης, τα κενά που προκύπτουν από την απάλειψη άρθρων ή άλλων αριθμημένων στοιχείων του κειμένου δεν καλύπτονται στη συνέχεια με άλλες διατάξεις, εκτός εάν το περιεχόμενο είναι ίδιο με το προηγούμενος απαλειφθέν κείμενο.

Απαγόρευση αυτοτελών ουσιαστικών διατάξεων

- 18.3.** Η τροποποιητική πράξη δεν πρέπει να περιλαμβάνει αυτοτελείς ουσιαστικές διατάξεις σε σχέση με την τροποποιούμενη πράξη. Εφόσον η νομική εμβέλεια της νέας πράξης περιορίζεται στην τροποποίηση της παλαιάς, εξαντλεί τα αποτελέσματά της κατά την έναρξη ισχύος της. Μόνο η αρχική πράξη, όπως έχει τροποποιηθεί, εξακολουθεί να υπάρχει και να διέπει το σύνολο του θέματος.
- 18.4.** Η προσέγγιση αυτή απλουστεύει σε σημαντικό βαθμό την κωδικοποίηση των νομοθετικών κειμένων, διότι η παρουσία αυτοτελών διατάξεων στο εσωτερικό ενός σώματος τροποποιητικών διατάξεων δημιουργεί μια νομική κατάσταση που είναι δύσκολο να αποσαφηνιστεί.

Απαγόρευση τροποποίησης τροποποιητικής πράξης

- 18.5.** Δεδομένου ότι μια τροποποιητική πράξη δεν πρέπει να περιλαμβάνει αυτοτελείς ουσιαστικές διατάξεις και εξαντλεί τα αποτελέσματά της με την τροποποίηση την οποία επιφέρει σε άλλη πράξη, αποκλείεται η τροποποίηση τροποποιητικής πράξης. Σε περίπτωση που καταστούν αναγκαίες περαιτέρω τροποποιήσεις, αντικείμενο της νέας τροποποίησης πρέπει να αποτελέσει η παλαιά πράξη, έτσι όπως έχει τροποποιηθεί κατά το παρελθόν.

Παράδειγμα:

Η απόφαση 1999/424/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, με την οποία τροποποιείται η απόφαση 1999/357/ΚΕΠΠΑ για την εφαρμογή της κοινής θέσης 1999/318/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τα πρόσθετα περιοριστικά μέτρα κατά της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, αποτελεί απόφαση που τροποποιεί άλλη απόφαση (1999/357/ΚΕΠΠΑ), η οποία με τη σειρά της είχε τροποποιήσει άλλη απόφαση (1999/319/ΚΕΠΠΑ).

Επομένως, ήδη ο τίτλος της απόφασης 1999/424/ΚΕΠΠΑ θα έπρεπε να εκφράζει το γεγονός ότι η απόφαση 1999/357/ΚΕΠΠΑ τροποποίησε την απόφαση 1999/319/ΚΕΠΠΑ. Επίσης προκύπτουν προβλήματα ως προς το διατακτικό της απόφασης 1999/424/ΚΕΠΠΑ. Θα ήταν πιο πρόσφορο να τροποποιηθεί άμεσα η απόφαση 1999/319/ΚΕΠΠΑ.

Φύση της τροποποιητικής πράξης

- 18.6.** Γενικά, είναι προτιμότερο η τροποποιητική πράξη να είναι του ίδιου τύπου με την τροποποιούμενη πράξη. Πρέπει, ιδίως, να αποφεύγεται η τροποποίηση κανονισμού μέσω οδηγίας.
- 18.6.1.** Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένες διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου αφήνουν στα όργανα την επιλογή του είδους της πράξης και είτε τους αναθέτουν την εξουσία να θεσπίσουν «μέτρα» είτε αναφέρουν ρητά διάφορα είδη πιθανών πράξεων.
- 18.6.2.** Εξάλλου, η πράξη που αποτελεί αντικείμενο τροποποίησης μπορεί να έχει προβλέψει ότι η τροποποίηση αυτή θα διενεργηθεί με άλλο είδος πράξης.

Τροποποίηση των παραρτημάτων

- 18.7.** Οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων, που περιλαμβάνουν τεχνικά χωρία, κανονικά καταγράφονται στο παράρτημα της τροποποιητικής πράξης. Παρέκκλιση από αυτό τον κανόνα γίνεται μόνο όταν η εν λόγω τροποποίηση είναι μικρότερης εμβέλειας.

Παράδειγμα:

«Τα παραρτήματα II, IV και VI του κανονισμού ... τροποποιούνται σύμφωνα με το παράρτημα του παρόντος κανονισμού.»

Στην περίπτωση αυτή, το παράρτημα της τροποποιητικής πράξης πρέπει να περιλαμβάνει προεισαγωγικές φράσεις που προσδιορίζουν με σαφήνεια την εμβέλεια των τροποποιήσεων:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα παραρτήματα II, IV και VI τροποποιούνται ως εξής:

- 1) στο παράρτημα II, το σημείο 2.2.5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“2.2.5. ...”.»

Ωστόσο, αν πρόκειται για μια απλή τροποποίηση παραρτήματος, αυτή είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί απευθείας στο διατακτικό της πράξης:

Παράδειγμα:

«Άρθρο ...

Ο κανονισμός ... τροποποιείται ως εξής:

- 1) ...
- 2) ο τίτλος του παραρτήματος I αντικαθίσταται από τον ακόλουθο τίτλο:
“...”.»

Ενημέρωση των παραπομπών

- 18.8.** Εάν επιδιώκεται η τροποποίηση μιας διάταξης που αποτελεί αντικείμενο παραπομπής, πρέπει να εξετασθούν οι συνέπειες που προκύπτουν για τη διάταξη που κάνει την παραπομπή. Αν κρίνεται επιθυμητή η τροποποίηση και της τελευταίας, δεν χρειάζεται να γίνει τίποτα σε περίπτωση δυναμικής παραπομπής. Αντίθετα, πρέπει να τροποποιείται ανάλογα μια στατική παραπομπή.

Τίτλος τροποποιητικής πράξης

- 18.9.** Ο τίτλος της τροποποιητικής πράξης πρέπει να περιλαμβάνει τον αύξοντα αριθμό της τροποποιούμενης πράξης και είτε τον τίτλο αυτής της τελευταίας είτε το ακριβές αντικείμενο της τροποποίησης.

Παράδειγμα:

Τροποποιούμενη πράξη:

«Κανονισμός ... του Συμβουλίου, της ..., για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών διαρθρώσεων»

Τροποποιητική πράξη:

- είτε (τίτλος της τροποποιούμενης πράξης): «Κανονισμός ... του Συμβουλίου, της ..., που τροποποιεί τον κανονισμό ... για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών διαρθρώσεων»,
- είτε (προσδιορισμός του αντικειμένου της τροποποίησης): «Κανονισμός ... του Συμβουλίου, της ..., που τροποποιεί τον κανονισμό ... όσον αφορά το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.»

- 18.10.** Σε περίπτωση που η τροποποιητική πράξη εκδίδεται από άλλο όργανο από εκείνο που εξέδωσε την τροποποιούμενη πράξη, ο τίτλος πρέπει να υπενθυμίζει το όνομα του οργάνου αυτού (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 16.10.1).

Παράδειγμα:

«Κανονισμός ... της Επιτροπής ... που τροποποιεί το παράρτημα του κανονισμού ... του Συμβουλίου όσον αφορά ...»

Σύνταξη τροποποιητικής πράξης

- 18.11.** Οι αιτιολογικές σκέψεις μιας τροποποιητικής πράξης πρέπει να πληρούν τις ίδιες απαιτήσεις οι οποίες ισχύουν και για τις αιτιολογικές σκέψεις των αυτοτελών πράξεων (βλ. κατευθυντήριες γραμμές 10 και 11). Εντούτοις, το αντικείμενό τους είναι ειδικού χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι αποσκοπούν αποκλειστικά στην παράθεση των λόγων που υπαγόρευσαν τις αλλαγές τις οποίες περιλαμβάνει η τροποποιητική πράξη. Κατά συνέπεια, δεν πρέπει να επαναλαμβάνουν την αιτιολόγηση της τροποποιούμενης πράξης.

- 18.12.** Δεν θεωρείται ορθή νομοθετική τεχνική η τροποποίηση των αιτιολογικών σκέψεων της τροποποιούμενης πράξης, οι οποίες συναποτελούν ένα συνεκτικό σύνολο, όπου εξηγούνται οι λόγοι οι οποίοι υπαγόρευαν τη συγκεκριμένη πράξη στην αρχική της μορφή κατά τον χρόνο έκδοσής της. Μόνον κωδικοποίηση ή αναδιατύπωση παρέχει τη δυνατότητα να συγκεντρωθούν σε νέο συνεκτικό σύνολο η αρχική αιτιολόγηση και η αιτιολόγηση των διαδοχικών τροποποιήσεων, μετά τις απαραίτητες προσαρμογές.
- 18.13.** Οι τροποποιήσεις έχουν τη μορφή κειμένου που παρεμβάλλεται στην τροποποιούμενη πράξη. Η τροποποίηση πρέπει να ενταχθεί, χωρίς διακοπή της συνέχειας, στο τροποποιητέο κείμενο. Ειδικότερα, πρέπει να τηρείται η διάρθρωση και η ορολογία του κειμένου αυτού.
- 18.13.1.** Χάρην σαφήνειας και προκειμένου να αποφευχθούν πιθανά προβλήματα κατά τη μετάφραση σε όλες τις επίσημες γλώσσες, είναι προτιμότερη η αντικατάσταση ολόκληρων ενοτήτων κειμένου (π.χ. άρθρων ή υποδιαίρεσεων άρθρου) από την παρεμβολή ή την απαλοιφή φράσεων ή ενός ή περισσότερων όρων, εκτός αν πρόκειται για ημερομηνία ή αριθμό.
- 18.13.2.** Σε περίπτωση πολλαπλών τροποποιήσεων, ενδείκνυται να χρησιμοποιείται εισαγωγική διατύπωση.

Παράδειγμα:

«Ο κανονισμός ... τροποποιείται ως εξής:
...»

- 18.13.3.** Όταν τροποποιούνται διάφορες διατάξεις μιας πράξης, οι τροποποιήσεις συγκεντρώνονται σε ένα μόνον άρθρο, το οποίο ξεκινά με εισαγωγική φράση και διαιρείται σε σημεία, που ακολουθούν την αριθμητική σειρά των τροποποιούμενων άρθρων.

Παράδειγμα:

Ο κανονισμός ... τροποποιείται ως εξής:

- 1) το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:
 - α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«1. ...»
 - β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [5] (*):
«5. ...»
- 2) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο [7a] (*):
«Άρθρο 7a
...».

(*] Βλ. παρατήρηση στο σημείο 18.13.5.

- 18.13.4.** Εάν τροποποιούνται διάφορες πράξεις με μία τροποποιητική πράξη, οι τροποποιήσεις κάθε πράξης συγκεντρώνονται σε ένα χωριστό άρθρο.
- 18.13.5.** Τα διάφορα είδη τροποποιήσεων (αντικατάσταση, παρεμβολή, προσθήκη, απαλοιφή) διατυπώνονται σε κανονιστικό ύφος, με χρήση της εκάστοτε τυποποιημένης φρασεολογίας.

Παράδειγμα:

«το άρθρο Χ του κανονισμού ... αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
...»

«παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο [Χα] (*):

...»

«στο άρθρο Υ, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [Χ] (*):

...»

«στο άρθρο Ζ, απαλείφεται η παράγραφος 3»

* Η εισαγωγική φράση περιλαμβάνει σε ορισμένες περιπτώσεις τον αριθμό της υποδιαίρεσης που πρέπει να παρεμβληθεί ή να προστεθεί. Αν πρόκειται για περίπλοκες τροποποιήσεις, η επισήμανση του αριθμού και, αναλόγως της περιπτώσεως, ορισμένες άλλες διευκρινίσεις σχετικά με το ακριβές σημείο του κειμένου στο οποίο πρέπει να παρεμβληθεί ένα νέο χωρίο μπορούν να διευκολύνουν την ανάλυση της τροποποιητικής πράξης και τις μεταγενέστερες εργασίες ενοποίησης.

- 18.13.6.** Λαμβανομένης υπόψη της απαγόρευσης των αυτοτελών ουσιαστικών διατάξεων, οι τροποποιήσεις που αφορούν ημερομηνίες, προθεσμίες, εξαιρέσεις, παρεκκλίσεις, παρατάσεις και τη χρονική εφαρμογή της πράξης πρέπει κατά προτίμηση να παρεμβάλλονται στην τροποποιούμενη πράξη.

Ουσιαστική τροποποίηση

- 18.14.** Όπως εξηγείται στο σημείο 18.1, πρέπει κατά κανόνα να γίνονται τυπικές τροποποιήσεις των πράξεων που επιθυμούμε να τροποποιήσουμε.
- 18.15.** Ωστόσο, για λόγους επείγοντος ή για λόγους πρακτικής και απλούστευσης, ο συντάκτης μπορεί να θέλει να εισαγάγει σε μια πράξη διατάξεις που αποτελούν στην πραγματικότητα ουσιαστικές τροποποιήσεις άλλης πράξης. Οι εν λόγω ουσιαστικές τροποποιήσεις μπορούν να αφορούν το πεδίο εφαρμογής της άλλης πράξης, τις παρεκκλίσεις από υποχρεώσεις, τις εξαιρέσεις στη χρονική εφαρμογή κ.λπ.

Παράδειγμα:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο ... του κανονισμού ..., αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν μετά ...»

- 18.15.1.** Γενικά και, ιδίως, για λόγους διαφάνειας, είναι προτιμότερο να αποφεύγονται οι ουσιαστικές τροποποιήσεις. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, η βασική πράξη παραμένει αμετάβλητη και οι νέες διατάξεις παρεκκλίνουν από την πράξη αυτή με τρόπο ώστε να συνυπάρχουν το παλαιό κείμενο, που εξακολουθεί να ισχύει, και το νέο κείμενο, που εξουδετερώνει ορισμένες από τις διατάξεις του, μεταβάλλει το πεδίο εφαρμογής του ή επιφέρει προσθήκες.
- 18.15.2.** Στο μέτρο που μια ουσιαστική τροποποίηση έχει πολύ περιορισμένη εμβέλεια, μπορεί να γίνει δεκτό ότι δεν χρειάζεται τροποποίηση του κειμένου της αντίστοιχης πράξης. Ωστόσο, εάν οι τροποποιήσεις είναι σημαντικές, πρέπει να εκδίδεται χωριστή τροποποιητική πράξη.

19

ΜΙΑ ΠΡΑΞΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΣΚΟΠΕΙ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ, ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΛΛΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ. ΕΑΝ ΟΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ, ΣΚΟΠΙΜΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΧΩΡΙΣΤΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ.

- 19.1.** Μερικές φορές, μια πράξη που περιλαμβάνει αυτοτελείς διατάξεις μεταβάλλει το νομικό πλαίσιο σε έναν τομέα σε τέτοιο βαθμό ώστε να καθίσταται αναγκαία η τροποποίηση άλλων πράξεων που διέπουν άλλες πτυχές του ίδιου τομέα. Στον βαθμό που το στοιχείο τροποποίησης παραμένει εντελώς δευτερεύον σε σχέση με την κύρια εμβέλεια της πράξης, η παράθεση αυτή των διαφορετικών στοιχείων δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που διατυπώνεται στην κατευθυντήρια γραμμή 18 αναφορικά με τη συμπερίληψη αυτοτελών ουσιαστικών διατάξεων στις τροποποιητικές πράξεις.
- 19.2.** Σε κάθε περίπτωση, η τροποποίηση πρέπει να συνίσταται σε μεταβολή του κειμένου, σύμφωνα με τον κανόνα που διατυπώνεται στην κατευθυντήρια γραμμή 18.

- 19.3.** Για λόγους δημοσιότητας της τροποποίησης, αυτή πρέπει να αναφέρεται στον τίτλο της πράξης, με διευκρίνιση του αύξοντα αριθμού της τροποποιούμενης πράξης (βλ. σημείο 8.3).

Παράδειγμα:

Οδηγία 92/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 1992, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση ζωής και για την τροποποίηση των οδηγιών 79/267/ΕΟΚ και 90/619/ΕΟΚ.

- 19.4.** Εάν, λόγω της επικράτησης των τροποποιητικών της διατάξεων, το κέντρο βάρους μιας πράξης την εντάσσει περισσότερο στην κατηγορία των τροποποιητικών πράξεων, ο συντάκτης της πρέπει να τη χωρίσει σε δύο αυτοτελείς πράξεις, για τους λόγους που εξηγούνται στα σημεία 18.3 και 18.4.

Τελικές διατάξεις, καταργητικές ρήτρες και παραρτήματα

Κατευθυντήριες γραμμές 20, 21 και 22

20

ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ, ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ, ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ, ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΙΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΙΔΙΩΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ) ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ) ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΚΡΙΒΕΙΑ.

ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΛΗΞΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΣΕ ΗΜΕΡΑ/ΜΗΝΑ/ΕΤΟΣ. ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ, ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ ΕΥΛΟΓΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.

20.1. Στις νομικές πράξεις της Ένωσης, γίνεται διάκριση μεταξύ ενάρξεως ισχύος και παραγωγής αποτελεσμάτων, με γνώμονα τα χαρακτηριστικά κάθε πράξης. Εξάλλου, μια πράξη είναι δυνατό να τεθεί σε εφαρμογή σε ημερομηνία διαφορετική από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος ή παραγωγής των αποτελεσμάτων της.

A. ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

20.2. Οι νομοθετικές πράξεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 289 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ, αρχίζουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία που καθορίζουν οι ίδιες ή, ελλείψει καθορισμού της ημερομηνίας αυτής, την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή τους (βλ. άρθρο 297 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο ΣΛΕΕ). Το ίδιο ισχύει για ορισμένες μη νομοθετικές πράξεις (βλ. άρθρο 297 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ), δηλαδή για τις πράξεις οι οποίες εκδίδονται υπό μορφή κανονισμών, οδηγιών που απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη και αποφάσεων που δεν καθορίζουν τους αποδέκτες τους.

α) Ημερομηνία έναρξης ισχύος

- 20.3.** Η πράξη αρχίζει να ισχύει είτε σε μια καθορισμένη ημερομηνία είτε σε ημερομηνία η οποία καθορίζεται σε συνάρτηση με την ημέρα δημοσίευσης.
- 20.3.1.** Η έναρξη ισχύος δεν μπορεί να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης.
- 20.3.2.** Πρέπει να αποφεύγεται ο καθορισμός της με παραπομπή σε ημερομηνία που θα καθοριστεί σε άλλη πράξη.
- 20.3.3.** Η έναρξη ισχύος μιας πράξης που αποτελεί τη νομική βάση άλλης πράξης δεν μπορεί να εξαρτάται από την έναρξη ισχύος αυτής της τελευταίας.
- 20.3.4.** Μια πράξη δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αρχίσει να ισχύει πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της πράξης στην οποία βασίζεται.
- 20.3.5.** Η έναρξη ισχύος μιας πράξης δεν μπορεί να εξαρτάται από την πλήρωση όρου τον οποίο οι πολίτες δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν.

β) Προσανατολισμοί για τον καθορισμό της ημερομηνίας έναρξης ισχύος

- 20.4.** Πρακτικές ανάγκες καθώς και λόγοι επείγοντος μπορούν να δικαιολογήσουν ημερομηνία έναρξης ισχύος πριν από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευση. Μια τέτοια ανάγκη μπορεί να εκδηλωθεί κυρίως για τους κανονισμούς. Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να ακολουθείται η ακόλουθη προσέγγιση:
- 20.4.1.** Η έναρξη ισχύος την τρίτη ημέρα μετά τη δημοσίευση της πράξης πρέπει να δικαιολογείται από το επείγον. Ο χαρακτήρας του πραγματικού επείγοντος πρέπει να επαληθεύεται σε κάθε περίπτωση.
- 20.4.2.** Η έναρξη ισχύος την ίδια ημέρα της δημοσίευσης πρέπει να παραμείνει πραγματική εξαίρεση και πρέπει να δικαιολογείται από επιτακτική ανάγκη —αποφυγή νομικού κενού ή πρόληψη κερδοσκοπίας— που να συνδέεται με τον ίδιο τον χαρακτήρα του προβλεπόμενου μέτρου (βλ. σημείο 20.6). Πρέπει να δίδεται κατάλληλη αιτιολόγηση, με τη συμπερίληψη στην πράξη ειδικής αιτιολογικής σκέψης, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η πρακτική είναι εφεξής πολύ γνωστή στους ενδιαφερομένους, για παράδειγμα για τους κανονισμούς που καθορίζουν εισαγωγικούς δασμούς ή επιστροφές.

- 20.5.** Η ημερομηνία δημοσίευσης μιας πράξης είναι η ημέρα κατά την οποία η Επίσημη Εφημερίδα στην οποία δημοσιεύεται η πράξη τίθεται πράγματι στη διάθεση του κοινού σε όλες τις γλώσσες από την Υπηρεσία Εκδόσεων.

γ) Επείγοντα μέτρα

- 20.6.** Οι καθημερινοί ή εβδομαδιαίοι κανονισμοί με τους οποίους η Επιτροπή καθορίζει τους δασμούς εισαγωγής (ή/και τους πρόσθετους δασμούς εισαγωγής σε ορισμένους γεωργικούς τομείς), καθώς και τις επιστροφές προς τρίτες χώρες πρέπει να εκδίδονται κατά την πλησιέστερη προς την εφαρμογή τους ημερομηνία, κυρίως προκειμένου να αποφεύγεται η κερδοσκοπία.
- 20.7.** Για τον λόγο αυτό, είθισται οι περιοδικοί κανονισμοί αυτής της κατηγορίας να αρχίζουν να ισχύουν την ίδια ημέρα της δημοσίευσής τους ή την επόμενη πρώτη εργάσιμη ημέρα.

B. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- 20.8.** Οι οδηγίες πλην εκείνων που απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη καθώς και οι αποφάσεις που καθορίζουν τον αποδέκτη τους δεν προβλέπουν ημερομηνία έναρξης ισχύος, αλλά αρχίζουν να παράγουν αποτελέσματα από την κοινοποίησή τους στους αποδέκτες τους (άρθρο 297 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο ΣΛΕΕ).

Γ. ΘΕΣΗ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

α) Αναδρομική εφαρμογή κανονισμών

- 20.9.** Κατ' εξαίρεση, και υπό την προϋπόθεση της τήρησης των απαιτήσεων που απορρέουν από την αρχή της ασφάλειας του δικαίου, ένας κανονισμός μπορεί να έχει αναδρομικά αποτελέσματα. Στη περίπτωση αυτή, χρησιμοποιείται η διατύπωση «Εφαρμόζεται από την/τις ...», σε εδάφιο αμέσως μετά το εδάφιο που αναφέρεται στην έναρξη ισχύος.
- 20.10.** Τα αναδρομικά αποτελέσματα συχνά επισημαίνονται, σε άρθρο πλην του τελευταίου, με τη διατύπωση «Κατά την περίοδο από την/τις ... έως την/τις ...», «Από την/τις ... και μέχρι την/τις ...» (για παράδειγμα, περίπτωση κανονισμών για δασμολογικές ποσοστώσεις) ή με τη διατύπωση «Παράγει αποτελέσματα από την/τις ...».

β) Ετεροχρονισμένη εφαρμογή κανονισμών

- 20.11.** Μερικές φορές, γίνεται διάκριση μεταξύ της έναρξης ισχύος ενός κανονισμού και της θέσης σε εφαρμογή του θεσπιζόμενου από τον κανονισμό καθεστώτος, η οποία μετατίθεται σε μια περισσότερο ή λιγότερο μακρινή ημερομηνία. Ο σκοπός της διάκρισης μπορεί να έγκειται στην άμεση συγκρότηση των νέων οργάνων που δημιουργούνται από τον κανονισμό και, επομένως, στην έκδοση από

την Επιτροπή πράξεων εφαρμογής που απαιτούν γνωμοδότηση από αυτά τα νέα όργανα.

- 20.12.** Εάν είναι απαραίτητη η μετάθεση της εφαρμογής μέρους κανονισμού σε ημερομηνία μεταγενέστερη της έναρξης ισχύος του, πρέπει να διευκρινίζεται με σαφήνεια στον κανονισμό για ποιες διατάξεις πρόκειται.

Παράδειγμα:

«Άρθρο ...

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Το άρθρο ... εφαρμόζεται από την/τις ...»

Πρέπει να αποφεύγονται οι διατυπώσεις που μοιάζουν με το παρακάτω παράδειγμα, διότι δεν επιτρέπουν τον καθορισμό της ημερομηνίας εφαρμογής της εκάστοτε διάταξης:

«Το παρόν άρθρο αρχίζει να παράγει αποτελέσματα:

- α) αφού συναφθεί συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποζημιώσεως που έχουν συσταθεί ή εγκριθεί από τα κράτη μέλη σχετικά με τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους και τις διαδικασίες επιστροφής των καταβληθέντων ποσών·
- β) από την ημερομηνία που ορίζει η Επιτροπή, αφού βεβαιωθεί, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ότι έχει συναφθεί τέτοια συμφωνία και εφαρμόζεται ενόσω διαρκεί αυτή η συμφωνία.»

γ) **Θέση σε εφαρμογή οδηγιών**

- 20.13.** Πρέπει να γίνεται διάκριση, αφενός, μεταξύ έναρξης ισχύος ή παραγωγής αποτελεσμάτων και, αφετέρου, θέσης σε εφαρμογή, σε όλες τις περιπτώσεις όπου οι αποδέκτες χρειάζονται ικανό χρονικό διάστημα για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την πράξη. Η ανάγκη αυτή υφίσταται ιδίως για τις οδηγίες. Επομένως, τα της θέσης σε εφαρμογή προβλέπονται σε άρθρο που προηγείται του άρθρου για την έναρξη ισχύος ή, αναλόγως της περιπτώσεως, του άρθρου για τους αποδέκτες.

Παράδειγμα:

«Τα κράτη μέλη [λαμβάνουν μέτρα] [θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις] που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως ... Ενημερώνουν πάραυτα την Επιτροπή σχετικά.»

- 20.14.** Στην περίπτωση, κυρίως, των οδηγιών που αποβλέπουν στη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, προσώπων και υπηρεσιών, και προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία νέων εμποδίων λόγω διαφορετικής θέσης σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας

μεταφοράς, είναι σκόπιμο να προβλέπεται συγκεκριμένη ημερομηνία μετά την οποία οι εθνικές διατάξεις πρέπει να εφαρμόζονται.

Παράδειγμα:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν πριν από την/τις ... τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία. Ενημερώνουν πάραυτα την Επιτροπή σχετικά.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από την/τις ...»

Δ. ΛΗΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ή ΙΣΧΥΟΣ

20.15. Μεταξύ των τελικών διατάξεων, ένα άρθρο είναι δυνατό να προβλέπει περιορισμό της διάρκειας εφαρμογής ή ισχύος της εκάστοτε πράξης.

Ε. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΜΗ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

20.16. Οι πράξεις που δεν έχουν δεσμευτική ισχύ, όπως οι συστάσεις, δεν περιλαμβάνουν ημερομηνία παραγωγής αποτελεσμάτων ή θέσης σε εφαρμογή· οι αποδέκτες τους μπορούν να κληθούν να τις εφαρμόσουν έως ορισμένη ημερομηνία.

ΣΤ. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ

α) Ένδειξη της έναρξης χρονικής περιόδου

20.17. Πλην αντίθετης ρητής διάταξης, μια χρονική περίοδος αρχίζει την ώρα 0:00 της αναφερόμενης ημερομηνίας ⁽¹⁹⁾. Οι πιο συνηθισμένες εκφράσεις που υποδηλώνουν την έναρξη μιας χρονικής περιόδου είναι:

- > από την/τις ...
- > από ... (έως ...)
- > από (+ γενική) ...
- > παράγει αποτελέσματα την/στις (παράγει αποτελέσματα από την/τις) ...
- > τίθεται σε εφαρμογή την/στις ...
- > αρχίζει να ισχύει την/στις ...

⁽¹⁹⁾ Βλ. κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ L 124 της 8. 6.1971, σ. 1).

β) Ένδειξη της λήξης χρονικής περιόδου

20.18. Πλην αντίθετης ρητής διάταξης, μια χρονική περίοδος λήγει τα μεσάνυχτα της αναφερόμενης ημερομηνίας. Οι πιο συνηθισμένες εκφράσεις που υποδηλώνουν τη λήξη μιας χρονικής περιόδου είναι:

- > έως την/τις ...
- > εφαρμόζεται μέχρι την έναρξη ισχύος του/της ..., αλλά το αργότερο έως την/τις ...
- > (από ...) έως ...
- > λήγει την/στις ...
- > εκπνέει την/στις ...
- > παύει να εφαρμόζεται την/στις ...

21

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΘΙΣΤΑΝΤΑΙ ΑΝΕΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΡΗΤΩΣ. Η ΕΚΔΟΣΗ ΝΕΑΣ ΠΡΑΞΗΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ ΤΗ ΡΗΤΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΘΕ ΠΡΑΞΗΣ Ή ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΠΟΥ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΡΑΞΗΣ, ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΝΕΦΑΡΜΟΣΤΗ Ή ΑΝΕΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ.

21.1. Εάν, κατά την έκδοση μιας πράξης, ο νομοθέτης εκτιμά ότι προηγούμενες πράξεις ή διατάξεις δεν θα πρέπει πλέον να εφαρμόζονται, δηλαδή ότι έχουν καταστεί άνευ αντικειμένου, τότε η ασφάλεια δικαίου απαιτεί η κατάργησή τους να προβλέπεται ρητώς από την πράξη. Μια πράξη μπορεί να καταστεί άνευ αντικειμένου όχι μόνο λόγω της άμεσης ασυμβατότητας με τις νέες ρυθμίσεις αλλά επίσης, για παράδειγμα, λόγω διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής τους. Αντίθετα, μια πράξη της οποίας η περίοδος εφαρμογής που είχε καθορισθεί από την ίδια απλώς έληξε δεν πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο κατάργησης.

21.2. Η ρητή κατάργηση διατάξεων προγενέστερων κειμένων σημαίνει εμμέσως ότι καμιά άλλη διάταξη δεν καταργείται, γεγονός που περιορίζει τον κίνδυνο αβεβαιότητας όσον αφορά τη διατήρηση ή μη σε ισχύ κανόνων οι οποίοι ίσχυαν μέχρι τότε.

22

ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ, ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΑ ΤΟ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ. ΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΚΑΝΕΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ Ή ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ.

ΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ.

A. ΚΥΡΙΩΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 22.1.** Τα κυρίως παραρτήματα χρησιμεύουν στο να διαχωρίσουν από το κυρίως διατακτικό ορισμένες διατάξεις ή στοιχεία διατάξεων, λόγω του τεχνικού χαρακτήρα και της έκτασής τους: οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι τελωνειακοί, οι γιατροί, οι κτηνίατροι (π.χ. μέθοδοι ανάλυσης χημικών ουσιών, λήψεις δειγμάτων, έντυπα κ.λπ.), κατάλογοι προϊόντων, πίνακες με αριθμητικά στοιχεία, σχεδιαγράμματα, σχέδια.
- 22.2.** Συνιστάται να παρουσιάζονται στο παράρτημα κανόνες ή τεχνικά στοιχεία που θα ήταν δύσκολο, για λόγους πρακτικούς, να ενσωματωθούν στο κυρίως κείμενο του διατακτικού. Το διατακτικό πρέπει πάντοτε να προσδιορίζει σαφώς, στο κατάλληλο σημείο και με ειδική παραπομπή (π.χ. «που παρατίθεται στο παράρτημα», «που παρατίθεται στο παράρτημα Ι», «που απαριθμούνται σε παράρτημα»), τον σύνδεσμο που υφίσταται μεταξύ των διατάξεων του διατακτικού και του παραρτήματος.
- 22.3.** Το παράρτημα αποτελεί από τη φύση του αναπόσπαστο μέρος της πράξης στην οποία επισυνάπτεται· επομένως, στη διάταξη που παραπέμπει στο παράρτημα δεν πρέπει να αναγράφεται ότι αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πράξης.
- 22.4.** Το παράρτημα πρέπει να φέρει στην αρχή του την ένδειξη «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ», ενδεχομένως χωρίς άλλο τίτλο. Εάν υπάρχουν πολλά παραρτήματα, απαριθμούνται με τη βοήθεια ρωμαϊκών αριθμών (I, II, III κ.λπ.).

22.5. Μολονότι δεν υπάρχουν αυστηροί κανόνες σχετικά με την παρουσίαση των παραρτημάτων, η διάρθρωσή τους πρέπει ωστόσο να είναι ομοιόμορφη και να υποδιαιρείται με τέτοιο τρόπο ώστε το περιεχόμενό τους, παρά την τεχνικότητά του, να είναι όσο το δυνατό σαφές. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να χρησιμοποιείται το κατάλληλο σύστημα αρίθμησης ή υποδιαίρεσης.

B. ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

22.6. Μπορούν να επισυναπτονται (και όχι να «προσαρτώνται») σε μια πράξη άλλες νομικές πράξεις που προϋπήρχαν του κειμένου αυτού, το οποίο γενικά τις εγκρίνει. Τούτο ισχύει π.χ. για τα καταστατικά και τις διεθνείς συμφωνίες.

22.6.1. Οι επισυναπτόμενες αυτές πράξεις, κυρίως οι διεθνείς συμφωνίες, μπορούν να έχουν παραρτήματα.

22.6.2. Το κείμενο των πράξεων αυτών δεν φέρει την ένδειξη «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ».

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/contact/index_el.htm) ή
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

